

**IV. Reglementen op de kandidaatstellingen/27-07-95
document: 26
Reglement op de kandidaatstelling voor leden van het Europese
Parlement (EP)**

*Vastgesteld door de 86ste algemene vergadering op
26 en 27 april 1991.*

**Artikel 1:
Begripsbepalingen**

1.1. In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Europese Parlement: de vergadering van rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers van de volkeren van de in de Europese Gemeenschap verenigde staten;
2. zittende leden: leden van de VVD die lid van het Europese Parlement zijn;
3. fractie van liberaal-democraten: de als zodanig gezamenlijk in het Europese Parlement optredende rechtstreeks gekozen vertegenwoordigers, die het verkiezingsprogramma van de Federatie van Liberale en Democratische Partijen van de Europese Gemeenschap onderschrijven;
4. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23 van de statuten;
5. algemeen secretaris: de algemeen secretaris van de VVD als vermeld in artikel 23.2 onder 4 dan wel in artikel 26 van de statuten;
6. commissie: het in artikel 4 omschreven orgaan;
7. technisch advies: het in artikel 3 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst, in voorkomend geval zoals dat advies ingevolge artikel 16.1 onder 4 is aangevuld en/of gewijzigd;
8. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies is omschreven;
9. kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
10. Wet Europese verkiezingen: Wet van 25 oktober 1989, houdende vervanging van de Wet van 13 december 1978 ter regeling van de verkiezing in Nederland van leden van het Europese Parlement.

1.2. Voor het overige gelden de begripsbepalingen als omschreven in artikel 2 van de statuten.

**Artikel 2:
Afdelingen in het buitenland**

Voor zover afdelingen buiten Nederland zijn gelegen, worden zij ingevolge besluit van het hoofdbestuur voor de toepassing van dit reglement ingedeeld bij een kamercentrale; in dat opzicht komen aan die afdelingen dezelfde rechten toe als aan de afdelingen die ingevolge artikel 14 van de statuten tot die centrale behoren.

Artikel 3:

Aankondiging kandidaatstellingsprocedure

3.1. Vòòr 1 juni voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van het Europese Parlement plaatsvindt, publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen in het partij-orgaan.

3.2. Bij de in artikel 3.1 vermelde publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaten.

Artikel 4

Commissie

4.1. Het hoofdbestuur benoemt ten laatste vòòr 1 juni voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van het Europese Parlement zal plaatsvinden, een commissie uit de leden van de VVD.
De algemeen secretaris voorziet in het secretariaat van de commissie.

4.2. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

4.3. De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

4.4. Alvorens het oordeel als genoemd in artikel 4.3 uit te brengen wint de commissie het advies in van de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur van het hoofdbestuur van de VVD ingevolge artikel 23.4 onder 2 van de statuten van de VVD.

Artikel 5:

Zittende leden

5.1. Vòòr een door het hoofdbestuur te bepalen datum in het jaar voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van het Europese Parlement zal plaatsvinden, vraagt de algemeen secretaris aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.

5.2. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van de in artikel 5.1 bedoelde berichten geeft de algemeen secretaris aan de commissie en het hoofdbestuur kennis van de antwoorden die hij op de in artikel 5.1 omschreven vraag heeft ontvangen.

5.3. Op leden van de VVD die nadat in artikel 5.1 bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, zijn de artikelen 5.1 en 5.2 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen drie weken, doch uiterlijk voor het tijdstip waarop de partijraad ingevolge artikel 13.1 bijeenkomt, dient te geschieden en dat de algemeen secretaris zo spoedig mogelijk kennis geeft van de ontvangen antwoorden.

Artikel 6:

Voordracht van voorlopige kandidaten

6.1. Het bestuur van elke afdeling roept na de in artikel 3.2 vermelde kennisgeving een ledenvergadering bijeen tegen een tijdstip in een door het hoofdbestuur te bepalen periode.

6.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die ingevolge artikel 3.2 aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

6.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

6.4. Een zittend lid dat de ingevolge artikel 5.1 of 5.3 gestelde vraag bevestigend heeft beantwoord is voorlopig kandidaat; artikel 7 is, behoudens de ondertekening van het gegevensformulier door de voorlopige kandidaat zelf, van overeenkomstige toepassing.

6.5. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen.

Artikel 7:

Gegevensformulier

7.1. Binnen twee weken na de in artikel 6.1 bedoelde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de algemeen secretaris alsmede van de secretaris van de kamercentrale in welker gebied de voorlopige kandidaat woont, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van het Europese Parlement zal aanvaarden.

7.2. Bij de vaststelling van het in artikel 7.1 bedoelde model neemt het hoofdbestuur daarin ruimte op voor vermelding van o.a.:

- personalia, waaronder het huisadres;
- opleiding;
- aanvang van het huidige lidmaatschap van de VVD;
- een beperkt aantal gegevens betreffende de in de laatste tien jaren vervulde: werkkring, functies in de VVD en/of in andere politieke partij(en), functies in vertegenwoordigende lichamen en andere maatschappelijke activiteiten, alles met vermelding van begin- en eindjaar en wat de vertegenwoordigende lichamen betreft met vermelding van de politieke partij(en) waarvoor men zitting had;
- een zeker aantal onderwerpen waarnaar de belangstelling in het bijzonder uitgaat;

- de verklaring van de voorlopige kandidaat bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van het Europese Parlement te zullen aanvaarden.

Artikel 8:

Uitsluiting van deelneming

8.1. Voorlopige kandidaten zijn van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling uitgesloten met ingang van de dag van dagtekening van hun bereidverklaring ingevolge artikel 5.1 onderscheidenlijk artikel 6.2 dan wel krachtens artikel 6.3.

8.2. Van de in artikel 8.1 vervatte uitsluiting zijn uitgezonderd:

1. de vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur van het hoofdbestuur of degene die hem vervangt, zulks echter uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de partijraad, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
2. degenen die na de voorafgaande verkiezing van het Europese Parlement vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur van het hoofdbestuur zijn geweest, zulks echter uitsluitend voor zover dit ingevolge de artikelen 13 en 16.3 nodig is;
3. degenen die hun bereidverklaring, een kandidatuur in overweging te nemen, schriftelijk hebben ingetrokken.

Artikel 9:

Groslijst

9.1. Het hoofdbestuur stelt de groslijst van de voorlopige kandidaten samen, welke lijst bevat de alfabetische opgave van de namen van voorlopige kandidaten met adres, geboortejaar, huidige werkkring of functie, het jaar van aanvang van het lidmaatschap van de VVD en voorts met de gegevens als voorkomend in het formulier als bedoeld in artikel 7.

9.2. De algemeen secretaris zorgt voor publikatie van de groslijst in de eerst volgende uitgave van het partij-orgaan na de samenstelling door het hoofdbestuur.

9.3. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld, tenzij:

1. het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld;
2. in bijzondere gevallen; dan is het hoofdbestuur bevoegd in het ontwerp als bedoeld in artikel 11.1 onder 3 ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld.

Artikel 10:

Technisch advies

10.1. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies.

Voornoemd advies is gebaseerd op artikel 12 van de Wet Europese verkiezingen, tot inlevering van één lijst, bij de Kiesraad te 's-Gravenhage, als centraalstembureau ingevolge artikel 9.1 van de voornoemde Wet.

10.2. Het onder 10.1 genoemde technisch advies houdt ten minste in:

1. aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
2. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden gerangschikt;
3. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

10.3. De artikelen 47.3 en 47.5/6 van het huishoudelijk reglement zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11:

Ontwerp en adviezen van het hoofdbestuur

11.1. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:

1. het technisch advies met inachtneming van artikel 10.1;
2. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstcombinatie als bedoeld in artikel 19.1 van de Wet Europese verkiezingen, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
3. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst gelet op het overleg genoemd in artikel 27.3 van de statuten;
4. de toelichting op het ontwerp onder 3 genoemd met onder meer motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

11.2. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 10.1 en 11.1 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de algemene vergadering genoemd in artikel 16 wordt gehouden, in het partij-orgaan.

Artikel 12:

Wijzigingsvoorstellen kamercentrales inzake volgorde kandidatenlijst

12.1. De centralevergaderingen van de kamercentrales hebben gedurende een termijn van vier weken na het tijdstip van publicatie in artikel 11.2 genoemd het recht wijzigingsvoorstellen inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen.

12.2. Het bestuur van elke kamercentrale kan na de in artikel 11.2 bedoelde publicatie inzake de volgorde van de kandidatenlijst een centralevergadering bijeenroepen waarop een wijzigingsvoorstel kan worden vastgesteld.

12.3. De kamercentrales hebben ieder afzonderlijk de mogelijkheid zoveel wijzigingsvoorstellen in te dienen als er plaatsen zijn op de kandidatenlijst.

12.4. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst met inachtneming van het gestelde in artikel 15.7.

12.5. De ledenvergadering van de afdeling kan op de vergadering, in artikel 6.1 genoemd, afgevaardigden en hun plaatsvervangers benoemen naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering; bij ontbreken van deze benoeming wordt een afdeling vertegenwoordigd door de in de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling benoemde afgevaardigde(n) of zijn (hun) plaatsvervanger(s).

12.6. Het door de kamercentralevergadering van een centrale vastgestelde wijzigingsvoorstel wordt toegezonden aan de algemeen secretaris, met gebruikmaking van een door het hoofdbestuur vastgesteld model, vòòr een tijdstip gelegen zes weken voor aanvang van de in artikel 16 bedoelde algemene vergadering.

12.7. Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen in het partij-orgaan ten laatste vier weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 13: **Partijraad**

13.1. De partijraad komt bijeen tegen een tijdstip, door het hoofdbestuur te bepalen, dat gelegen is ten minste twee weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

13.2. De partijraad adviseert het hoofdbestuur inzake:

1. het in artikel 10 bedoelde technisch advies;
2. het in artikel 11.1 onder 2 bedoelde advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie;
3. het in artikel 11.1 onder 3 bedoelde ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
4. de in artikel 12.1 ingediende wijzigingsvoorstellen.

13.3. Binnen een week na de in artikel 13.1 voorgeschreven bijeenkomst kan het hoofdbestuur eveneens wijzigings- voorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst. Deze wijzigingsvoorstellen worden door de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering overeenkomstig artikel 15 behandeld. Voornoemde wijzigingsvoorstellen worden toegezonden aan de besturen van afdelingen en centrales die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 14: **Stemrecht in de algemene vergadering**

Met betrekking tot de benoeming van afgevaardigden en de overdracht van de vertegenwoordiging van een afdeling geldt, dat een afgevaardigde in de algemene vergadering als bedoeld in artikel 16 ten hoogste vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen mag uitbrengen.

Artikel 15:

Verloop van de algemene vergadering

15.1. In de ingevolge artikel 16 te houden vergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.

15.2. Uitsluitend de schriftelijke wijzigingsvoorstellen ingevolge de artikelen 12 en 13.3, eventueel aangevuld met de mondelinge voordracht genoemd in artikel 15.7, worden in stemming gebracht aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur.

15.3. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig artikel 76 en de overige artikelen van hoofdstuk XIV van het huishoudelijk reglement met uitsluiting van artikel 76.3 van voornoemd reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

15.4. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

15.5. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een plaats volgende op de kandidatenlijst.

15.6. Een wijzigingsvoorstel genoemd in de artikelen 12 en 13.3 kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de voorzitter, of hij die hem vervangt, van de desbetreffende kamercentrale ten aanzien van het door die centrale ingediende wijzigingsvoorstel. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.

15.7. De afgevaardigde van een afdeling, de voorzitter van een kamercentrale of hij die hem vervangt en het hoofdbestuur hebben het recht om een kandidaat, die bij een wijzigingsvoorstel van de desbetreffende kamercentrale c.q. het hoofdbestuur als vermeld in de artikelen 12.1 en 13.3 voor een bepaalde plaats is gekandideerd waarbij hij niet gesteld is, mondeling voor een volgende plaats op de kandidatenlijst voor te dragen.

15.8. De in artikel 12 bedoelde wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze ingevolge artikel 12.7 zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

Artikel 16:

Definitieve kandidatenlijst

16.1. Het hoofdbestuur roept de algemene vergadering bijeen tegen een tijdstip gelegen ten minste vier weken voor de dag der kandidaatstelling als vastgesteld in artikel 8.1 van de Wet Europese Verkiezingen.

16.2. Het hoofdbestuur nodigt degene(n) die na de voorafgaande verkiezing van leden van het Europese Parlement vertegenwoordiger van de VVD-leden in het Europese Parlement als adviseur van het hoofdbestuur is (zijn geweest) uit voor de in artikel 16.1 vermelde vergadering ten einde daar inlichtingen te verstrekken.

16.3. Tot de algemene vergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

16.4. Met inachtneming van het in de artikelen 9.3, 14 en 15 bepaalde stelt de vergadering vervolgens het (gewijzigde) technisch advies, de technische inrichting van de kandidatenlijst en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.

16.5. De algemene vergadering kan na overeenkomstig te hebben besloten over de bezetting van de plaatsen tot aan de laatste negentien plaatsen de beslissing over die resterende plaatsen op dit deel van de kandidatenlijst delegeren aan de centrale vergaderingen van de kamercentrales.

16.6. Het hoofdbestuur publiceert de door de algemene vergadering genomen besluiten in de op de algemene vergadering volgende uitgave van het partij-orgaan; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

Artikel 17:

Schriftelijke bereidverklaring

17.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de algemene vergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van ten minste een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.

17.2. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen.

17.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is, dat na het uitvallen van een kandidaat door schrapping als bedoeld in artikel 17.2 of door een andere oorzaak, kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, is het bevoegd de kandidatenlijst aldus te herzien.

17.4. Indien het hoofdbestuur in een in artikel 17.3 bedoeld geval van oordeel is dat niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, zendt het onverwijld een voorstel tot verandering van de kandidatenlijst aan de algemene vergadering, onder bijeenroeping van de algemene vergadering op een termijn van ten minste zeven dagen; de algemene vergadering heeft dan de bevoegdheid de kandidatenlijst te herzien, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten van de in artikel 16 vermelde algemene vergadering.

Artikel 18:

Inlevering kandidatenlijst(en)

18.1. De algemeen secretaris is belast met het verzamelen van de ingevolge artikel 13 van de Wet Europese verkiezingen voorgeschreven verklaringen.

18.2. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijsten tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in artikel 19.1 van de Wet Europese verkiezingen.

Artikel 19:

Afwijkingen van de procedure

19.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling voor leden van het Europese Parlement, is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur; het hoofdbestuur draagt er voor zorg dat voornoemd lid in de gelegenheid wordt gesteld om op de in artikel 16 bedoelde vergadering zijn klacht mondeling naar voren te brengen waarna voornoemde vergadering uitspraak ter zake doet; een klacht moet worden ingediend binnen twee weken nadat het met de statuten en/of reglementen strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken voor de in artikel 16 bedoelde vergadering.

19.2. Overigens is het hoofdbestuur bevoegd een besluit, dat is genomen in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, geheel of ten dele nietig te verklaren.

Artikel 20:

Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, beslist en handelt het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur doet in de eerst volgende algemene vergadering mededeling van de beslissing c.q. handeling, met het verzoek aan de vergadering deze beslissing c.q. handeling achteraf goed te keuren.

N.B.

Ingevolge artikel 8.1 van de Wet Europese verkiezingen is bij Europese verkiezingen de dag van de kandidaatstelling de drieënveertigste dag voor de dag van de stemming, die voor Nederland is vastgesteld op de donderdag van

de in artikel 9 van de Akte betreffende de rechtstreekse verkiezing van de leden van het Europese Parlement van 20 september 1976 genoemde periode, die voor alle lidstaten aanvangt op donderdagochtend en afloopt op de daaropvolgende zondag.

IV. Reglementen op de kandidaatstellingen/27-07-95

document: 27

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Eerste Kamer der Staten-Generaal. (EK)

Vastgesteld door de ...ste algemene vergadering op .....

Artikel 1:

Begripsbepalingen

1.1. In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Eerste Kamer: de Eerste Kamer der Staten-Generaal;
2. zittende leden: leden van de VVD die minister, staatssecretaris of lid van de Eerste-Kamerfractie zijn;
3. statenfractie: de als zodanig gezamenlijk in de provinciale staten van een provincie optredende leden van de VVD, dan wel die leden van de VVD die - in de periode tussen de dag van stemming voor de verkiezing van de leden van de provinciale staten en de dag van de eerste samenkomst van de provinciale staten - door het betrokken hoofdstembureau benoemd zijn verklaard en hun benoeming hebben aanvaard;
4. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23 van de statuten;
5. algemeen secretaris: de algemeen secretaris van de VVD als vermeld in artikel 23.2 onder 4 dan wel in artikel 26 van de statuten;
6. commissie: het in artikel 4 omschreven orgaan;
7. technisch advies: het in artikel 3 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst, in voorkomend geval zoals dat advies ingevolge artikel 16.1 onder 4 is aangevuld en/of gewijzigd;
8. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies is omschreven;
9. kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
10. Kieswet: Wet van 28 september 1989, houdende nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet) en overige nadien vast te stellen wijzigingen.

1.2. Voor het overige gelden de begripsbepalingen als omschreven in artikel 2 van de statuten.

Artikel 2:

Afdelingen in het buitenland

Voor zover afdelingen buiten Nederland zijn gelegen, worden zij ingevolge besluit van het hoofdbestuur voor de toepassing van dit reglement ingedeeld bij een kamercentrale; in dat opzicht komen aan die afdelingen dezelfde rechten toe als aan de afdelingen die ingevolge artikel 14 van de statuten tot die centrale behoren.

Artikel 3:

Aankondiging kandidaatstellingsprocedure

3.1. Vòòr 1 juni voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Eerste Kamer plaatsvindt, publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen in het partij-orgaan.

3.2. Bij de in artikel 3.1 vermelde publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaten.

Artikel 4

Commissie

4.1. Het hoofdbestuur benoemt ten laatste vòòr 1 juni voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Eerste Kamer zal plaatsvinden, een commissie uit de leden van de VVD.
De algemeen secretaris voorziet in het secretariaat van de commissie.

4.2. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

4.3. De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

4.4. Alvorens het oordeel als genoemd in artikel 4.3 uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de Eerste-Kamerfractie.

Artikel 5:

Zittende leden

5.1. Vòòr een door het hoofdbestuur te bepalen datum in het jaar voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Eerste Kamer zal plaatsvinden, vraagt de algemeen secretaris aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.

5.2. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van de in artikel 5.1 bedoelde berichten geeft de algemeen secretaris aan de commissie en het hoofdbestuur kennis van de antwoorden die hij op de in artikel 5.1 omschreven vraag heeft ontvangen.

5.3. Op leden van de VVD die nadat in artikel 5.1 bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, zijn de artikelen 5.1 en 5.2 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen drie weken, doch uiterlijk voor het tijdstip waarop de partijraad ingevolge artikel 13.1 bijeenkomt, dient te geschieden en dat de algemeen secretaris zo spoedig mogelijk kennis geeft van de ontvangen antwoorden.

Artikel 6:

Voordracht van voorlopige kandidaten

6.1. Het bestuur van elke afdeling roept na de in artikel 3.2 vermelde kennisgeving een ledenvergadering bijeen tegen een tijdstip in een door het hoofdbestuur te bepalen periode.

6.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die ingevolge artikel 3.2 aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

6.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

6.4. Een zittend lid dat de ingevolge artikel 5.1 of 5.3 gestelde vraag bevestigend heeft beantwoord is voorlopig kandidaat; artikel 7 is, behoudens de ondertekening van het gegevensformulier door de voorlopige kandidaat zelf, van overeenkomstige toepassing.

6.5. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen.

Artikel 7:

Gegevensformulier

7.1. Binnen twee weken na de in artikel 6.1 bedoelde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de algemeen secretaris alsmede van de secretaris van de kamercentrale in welker gebied de voorlopige kandidaat woont, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de Eerste Kamer zal aanvaarden.

7.2. Bij de vaststelling van het in artikel 7.1 bedoelde model neemt het hoofdbestuur daarin ruimte op voor vermelding van o.a.:

- personalia, waaronder het huisadres;
- opleiding;
- aanvang van het huidige lidmaatschap van de VVD;
- een beperkt aantal gegevens betreffende de in de laatste tien jaren vervulde: werkkring, functies in de VVD en/of in andere politieke partij(en), functies in vertegenwoordigende lichamen en andere maatschappelijke activiteiten, alles met vermelding van begin- en eindjaar en wat de vertegenwoordigende lichamen betreft met vermelding van de politieke partij(en) waarvoor men zitting had;
- een zeker aantal onderwerpen waarnaar de belangstelling in het bijzonder uitgaat;

- de verklaring van de voorlopige kandidaat bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de Eerste Kamer te zullen aanvaarden.

Artikel 8:

Uitsluiting van deelneming

8.1. Voorlopige kandidaten zijn van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling uitgesloten met ingang van de dag van dagtekening van hun bereidverklaring ingevolge artikel 5.1 onderscheidenlijk artikel 6.2 dan wel krachtens artikel 6.3.

8.2. Van de in artikel 8.1 vervatte uitsluiting zijn uitgezonderd:

1. de voorzitter van de Eerste-Kamerfractie of degene die hem vervangt, zulks echter uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de partijraad, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
2. degenen die na de voorafgaande verkiezing van de Eerste Kamer voorzitter van de Eerste-Kamerfractie zijn geweest, zulks echter uitsluitend voor zover dit ingevolge de artikelen 13 en 16.3 nodig is;
3. degenen die hun bereidverklaring, een kandidatuur in overweging te nemen, schriftelijk hebben ingetrokken.

Artikel 9:

Groslijst

9.1. Het hoofdbestuur stelt de groslijst van de voorlopige kandidaten samen, welke lijst bevat de alfabetische opgave van de namen van voorlopige kandidaten met adres, geboortejaar, huidige werkring of functie, het jaar van aanvang van het lidmaatschap van de VVD en voorts met de gegevens als voorkomend in het formulier als bedoeld in artikel 7.

9.2. De algemeen secretaris zorgt voor publikatie van de groslijst in de eerst volgende uitgave van het partij-orgaan na de samenstelling door het hoofdbestuur.

9.3. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld, tenzij:

1. het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld;
2. in bijzondere gevallen; dan is het hoofdbestuur bevoegd in het ontwerp als bedoeld in artikel 11.1 onder 3 ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld.

Artikel 10:

Technisch advies

10.1. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies.

Voornoemd advies is gebaseerd op de daartoe gegeven mogelijkheid, neergelegd in artikel R 4 juncto R 10 van de Kieswet, tot inlevering van één stel gelijklopende lijsten, voor alle provincies.

10.2. Het onder 10.1 genoemde technisch advies houdt ten minste in:

1. aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
2. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden gerangschikt;
3. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

10.3. De artikelen 47.3 en 47.5/6 van het huishoudelijk reglement zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11:

Ontwerp en adviezen van het hoofdbestuur

11.1. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:

1. het technisch advies met inachtneming van artikel 10.1;
2. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in artikel R 3 van de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
3. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst gelet op het overleg genoemd in artikel 27.3 van de statuten;
4. de toelichting op het ontwerp onder 3 genoemd met onder meer motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

11.2. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 10.1 en 11.1 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de algemene vergadering genoemd in artikel 16 wordt gehouden, in het partij-orgaan.

Artikel 12:

Wijzigingsvoorstellen kamercentrales en statenfracties inzake volgorde kandidatenlijst

12.1. De centralevergaderingen van de kamercentrales en de statenfracties hebben gedurende een termijn van vier weken na het tijdstip van publicatie in artikel 11.2 genoemd het recht wijzigingsvoorstellen inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen.

12.2. Het bestuur van elke kamercentrale en de voorzitter van elke statenfractie kan na de in artikel 11.2 bedoelde publicatie inzake de volgorde van de kandidatenlijst een kamercentralevergadering c.q. fractievergadering bijeenroepen waarop een wijzigingsvoorstel kan worden vastgesteld.

12.3. De kamercentrales en de statenfracties hebben ieder afzonderlijk de mogelijkheid zoveel wijzigingsvoorstellen in te dienen als er plaatsen zijn op de kandidatenlijst.

12.4. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst met inachtneming van het gestelde in artikel 15.7.

12.5. De ledenvergadering van de afdeling kan op de vergadering, in artikel 6.1 genoemd, afgevaardigden en hun plaatsvervangers benoemen naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering; bij ontbreken van deze benoeming wordt een afdeling vertegenwoordigd door de in de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling benoemde afgevaardigde(n) of zijn (hun) plaatsvervanger(s).

12.6. Het door de centralevergadering van een kamercentrale c.q. statenfractievergadering vastgestelde wijzigingsvoorstel wordt toegezonden aan de algemeen secretaris, met gebruikmaking van een door het hoofdbestuur vastgesteld model, vòòr een tijdstip gelegen zes weken voor aanvang van de in artikel 16 bedoelde algemene vergadering.

12.7. Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen in het partij-orgaan ten laatste vier weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 13:

Partijraad en gezamenlijke statenfracties

13.1. De partijraad komt bijeen tegen een tijdstip, door het hoofdbestuur te bepalen, dat gelegen is ten minste twee weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

13.2. Alvorens de partijraad ingevolge artikel 13.1 bijeenkomt, vergadert het hoofdbestuur met de gezamenlijke statenfracties.

13.3. De partijraad en de gezamenlijke statenfracties adviseren het hoofdbestuur inzake:

1. het in artikel 10 bedoelde technisch advies;
2. het in artikel 11.1 onder 2 bedoelde advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie;
3. het in artikel 11.1 onder 3 bedoelde ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
4. de in artikel 12.1 ingediende wijzigingsvoorstellen.

13.4. Binnen een week na de in artikel 13.1 voorgeschreven bijeenkomst kan het hoofdbestuur eveneens wijzigings- voorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst. Deze wijzigingsvoorstellen worden door de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering overeenkomstig artikel 15 behandeld. Voornoemde wijzigingsvoorstellen worden toegezonden aan de besturen van afdelingen en centrales die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 14:

Stemrecht in de algemene vergadering

Met betrekking tot de benoeming van afgevaardigden en de overdracht van de vertegenwoordiging van een afdeling geldt, dat een afgevaardigde in de algemene vergadering als bedoeld in artikel 16 ten hoogste vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen mag uitbrengen.

Artikel 15:

Verloop van de algemene vergadering

15.1. In de ingevolge artikel 16 te houden vergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.

15.2. Uitsluitend de schriftelijke wijzigingsvoorstellen ingevolge de artikelen 12 en 13.4, eventueel aangevuld met de mondelinge voordracht genoemd in artikel 15.7, worden in stemming gebracht aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur.

15.3. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig artikel 76 en de overige artikelen van hoofdstuk XIV van het huishoudelijk reglement met uitsluiting van artikel 76.3 van voornoemd reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

15.4. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

15.5. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een plaats volgende op de kandidatenlijst.

15.6. Een wijzigingsvoorstel genoemd in de artikelen 12 en 13.4 kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de voorzitter, of hij die hem vervangt, van de desbetreffende kamercentrale die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Een zelfde recht komt toe aan de voorzitter, of hij die hem vervangt, van de desbetreffende statenfractie ten aanzien van het door die statenfractie ingediende wijzigingsvoorstel. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.

15.7. De voorzitter van een kamercentrale of hij die hem vervangt en het hoofdbestuur hebben het recht om een kandidaat, die bij een wijzigingsvoorstel van de desbetreffende kamercentrale c.q. statenfractie c.q. het hoofdbestuur als vermeld in de artikelen 12.1 en 13.4 voor een bepaalde plaats is gekandideerd waarbij hij niet gesteld is, mondeling voor een volgende plaats op de kandidatenlijst voor te dragen.

15.8. De in artikel 12 bedoelde wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze ingevolge artikel 12.7 zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

Artikel 16:

Definitieve kandidatenlijst

16.1. Het hoofdbestuur roept de algemene vergadering bijeen tegen een tijdstip gelegen ten minste vier weken voor de dag der kandidaatstelling als vastgesteld in artikel Q 4 c.q. Q 5 van de Kieswet.

16.2. Het hoofdbestuur nodigt degene(n) die na de voorafgaande verkiezing van leden van de Eerste Kamer voorzitter van de Eerste-Kamerfractie is (zijn geweest) uit voor de in artikel 16.1 vermelde vergadering ten einde daar inlichtingen te verstrekken.

16.3. Tot de algemene vergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

16.4. Met inachtneming van het in de artikelen 9.3, 14 en 15 bepaalde stelt de vergadering vervolgens het (gewijzigde) technisch advies, de technische inrichting van de kandidatenlijst en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.

16.5. Het hoofdbestuur publiceert de door de algemene vergadering genomen besluiten in de op de algemene vergadering volgende uitgave van het partij-orgaan; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

Artikel 17:

Schriftelijke bereidverklaring

17.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de algemene vergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van ten minste een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.

17.2. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen.

17.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is, dat na het uitvallen van een kandidaat door schrapping als bedoeld in artikel 17.2 of door een andere oorzaak, kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, is het bevoegd de kandidatenlijst aldus te herzien.

17.4. Indien het hoofdbestuur in een in artikel 17.3 bedoeld geval van oordeel is dat niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, zendt het onverwijld een voorstel tot verandering van de kandidatenlijst aan de algemene vergadering, onder bijeenroeping van de algemene vergadering op een termijn van ten minste zeven dagen; de algemene vergadering heeft dan de bevoegdheid de kandidatenlijst te herzien, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten van de in artikel 16 vermelde algemene vergadering.

Artikel 18:

Inlevering kandidatenlijst(en)

18.1. De algemeen secretaris is belast met het verzamelen van de ingevolge artikel R 8 van de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

18.2. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijsten alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijsten tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in artikel R 3 van de Kieswet.

Artikel 19:

Afwijkingen van de procedure

19.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling voor leden van de Eerste Kamer, is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur; het hoofdbestuur draagt er voor zorg dat voornoemd lid in de gelegenheid wordt gesteld om op de in artikel 16 bedoelde vergadering zijn klacht mondeling naar voren te brengen waarna voornoemde vergadering uitspraak ter zake doet; een klacht moet worden ingediend binnen twee weken nadat het met de statuten en/of reglementen strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken voor de in artikel 16 bedoelde vergadering.

19.2. Overigens is het hoofdbestuur bevoegd een besluit, dat is genomen in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, geheel of ten dele nietig te verklaren.

Artikel 20:

Niet-periodieke verkiezing

20.1. In geval van ontbinding van de Eerste Kamer stelt het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk de te volgen kandidaatstellingsprocedure vast; indien tijdsgebrek zulks nodig maakt met weglating van een of meer fasen en/of met bekorting van termijnen, maar overigens zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit reglement en met dien verstande dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de algemene vergadering.

20.2. Het hoofdbestuur geeft van de ingevolge artikel 20.1 vastgestelde kandidaatstellingsprocedure ten spoedigste kennis op de wijze als bedoeld in artikel 3.

Artikel 21:

Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, beslist en handelt het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur doet in de eerst volgende algemene vergadering mededeling van de beslissing c.q. handeling, met het verzoek aan de vergadering deze beslissing c.q. handeling achteraf goed te keuren.

N.B.

Ingevolge artikel Q 4 van de Kieswet is bij een reguliere Eerste-Kamerverkiezing de dag van de kandidaatstelling bepaald op de dinsdag gelegen in de periode 19 t/m 25 april. Ingevolge artikel Q 5 van de Kieswet is bij een tussentijdse ontbinding van de Eerste Kamer de dag van de kandidaatstelling bepaald binnen een periode van veertig dagen na de dagtekening van het Koninklijk Besluit tot ontbinding.

De dag van de stemming is steeds de vierendertigste dag na de kandidaatstellingsdag.

IV. Reglementen op de kandidaatstellingen/27-07-95
document: 28
Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. (TK)

Vastgesteld door de 84ste algemene vergadering op 8 september 1990.

Artikel 1:
Begripsbepalingen

1.1. In dit reglement wordt verstaan onder:

1. Tweede Kamer: de Tweede Kamer der Staten-Generaal;
2. zittende leden: leden van de VVD die minister, staatssecretaris of lid van de Tweede-Kamerfractie zijn;
3. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23 van de statuten;
4. algemeen secretaris: de algemeen secretaris van de VVD als vermeld in artikel 23.2 onder 4 dan wel in artikel 26 van de statuten;
5. commissie: het in artikel 4 omschreven orgaan;
6. technisch advies: het in artikel 3 omschreven advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst, in voorkomend geval zoals dat advies ingevolge artikel 16.1 onder 4 is aangevuld en/of gewijzigd;
7. plaats: een plaats op de kandidatenlijst, welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies is omschreven;
8. kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
9. lijstdelen: het onderste gedeelte van de kandidaten-lijst waarop de laatste vijf plaatsen voor de rijkskieskringen verschillend kunnen zijn ingevolge artikel H 2 van de Kieswet;
10. Kieswet: Wet van 28 september 1989, houdende nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet) en overige nadien vast te stellen wijzigingen.

1.2. Voor het overige gelden de begripsbepalingen als omschreven in artikel 2 van de statuten.

Artikel 2:
Afdelingen in het buitenland

Voor zover afdelingen buiten Nederland zijn gelegen, worden zij ingevolge besluit van het hoofdbestuur voor de toepassing van dit reglement ingedeeld bij een kamercentrale; in dat opzicht komen aan die afdelingen dezelfde rechten toe als aan de afdelingen die ingevolge artikel 14 van de statuten tot die centrale behoren.

Artikel 3:

Aankondiging kandidaatstellingsprocedure

3.1. Vòòr 1 februari voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer plaatsvindt, publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen in het partij-orgaan.

3.2. Bij de in artikel 3.1 vermelde publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid om voor een door het hoofdbestuur te bepalen datum aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen, die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaten.

Artikel 4

Commissie

4.1. Het hoofdbestuur benoemt ten laatste vòòr 1 februari voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer zal plaatsvinden, een commissie uit de leden van de VVD.
De algemeen secretaris voorziet in het secretariaat van de commissie.

4.2. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

4.3. De commissie brengt aan het hoofdbestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

4.4. Alvorens het oordeel als genoemd in artikel 4.3 uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie.

Artikel 5:

Zittende leden

5.1. Vòòr een door het hoofdbestuur te bepalen datum in het jaar voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de Tweede Kamer zal plaatsvinden, vraagt de algemeen secretaris aan de zittende leden hem binnen drie weken schriftelijk te berichten of zij bereid zijn een voorlopige kandidatuur in overweging te nemen.

5.2. Binnen een termijn van twee weken na ontvangst van de in artikel 5.1 bedoelde berichten geeft de algemeen secretaris aan de commissie en het hoofdbestuur kennis van de antwoorden die hij op de in artikel 5.1 omschreven vraag heeft ontvangen.

5.3. Op leden van de VVD die nadat in artikel 5.1 bedoelde vragen zijn gesteld zittend lid zijn geworden, zijn de artikelen 5.1 en 5.2 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat de beantwoording binnen drie weken, doch uiterlijk voor het tijdstip waarop de partijraad ingevolge artikel 13.1 bijeenkomt, dient te geschieden en dat de algemeen secretaris zo spoedig mogelijk kennis geeft van de ontvangen antwoorden.

Artikel 6:

Voordracht van voorlopige kandidaten

6.1. Het bestuur van elke afdeling roept na de in artikel 3.2 vermelde kennisgeving een ledenvergadering bijeen tegen een tijdstip in een door het hoofdbestuur te bepalen periode.

6.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die ingevolge artikel 3.2 aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de vergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

6.3. Ook de commissie en het hoofdbestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen; artikel 7 is van overeenkomstige toepassing.

6.4. Een zittend lid dat de ingevolge artikel 5.1 of 5.3 gestelde vraag bevestigend heeft beantwoord is voorlopig kandidaat; artikel 7 is, behoudens de ondertekening van het gegevensformulier door de voorlopige kandidaat zelf, van overeenkomstige toepassing.

6.5. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopig kandidaat worden voorgedragen.

Artikel 7:

Gegevensformulier

7.1. Binnen twee weken na de in artikel 6.1 bedoelde ledenvergadering brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de algemeen secretaris alsmede van de secretaris van de kamercentrale in welker gebied de voorlopige kandidaat woont, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen zittend lid is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de Tweede Kamer zal aanvaarden.

7.2. Bij de vaststelling van het in artikel 7.1 bedoelde model neemt het hoofdbestuur daarin ruimte op voor vermelding van o.a.:

- personalia, waaronder het huisadres;
- opleiding;
- aanvang van het huidige lidmaatschap van de VVD;
- een beperkt aantal gegevens betreffende de in de laatste tien jaren vervulde: werkkring, functies in de VVD en/of in andere politieke partij(en), functies in vertegenwoordigende lichamen en andere maatschappelijke activiteiten, alles met vermelding van begin- en eindjaar en wat de vertegenwoordigende lichamen betreft met vermelding van de politieke partij(en) waarvoor men zitting had;
- een zeker aantal onderwerpen waarnaar de belangstelling in het bijzonder uitgaat;
- de verklaring van de voorlopige kandidaat bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de Tweede Kamer te zullen aanvaarden.

Artikel 8:

Uitsluiting van deelneming

8.1. Voorlopige kandidaten zijn van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling uitgesloten met ingang van de dag van dagtekening van hun bereidverklaring ingevolge artikel 5.1 onderscheidenlijk artikel 6.2 dan wel krachtens artikel 6.3.

8.2. Van de in artikel 8.1 vervatte uitsluiting zijn uitgezonderd:

1. de voorzitter van de Tweede-Kamerfractie of degene die hem vervangt, zulks echter uitsluitend in de vergaderingen van de commissie, het hoofdbestuur, de partijraad, de algemene vergadering en in de door het hoofdbestuur bijeengeroepen bijeenkomsten;
2. degenen die na de voorafgaande verkiezing van de Tweede Kamer voorzitter van de Tweede-Kamerfractie zijn geweest, zulks echter uitsluitend voor zover dit ingevolge de artikelen 13 en 16.3 nodig is;
3. degenen die hun bereidverklaring, een kandidatuur in overweging te nemen, schriftelijk hebben ingetrokken.

Artikel 9:

Groslijst

9.1. Het hoofdbestuur stelt de groslijst van de voorlopige kandidaten samen, welke lijst bevat de alfabetische opgave van de namen van voorlopige kandidaten met adres, geboortejaar, huidige werkkring of functie, het jaar van aanvang van het lidmaatschap van de VVD en voorts met de gegevens als voorkomend in het formulier als bedoeld in artikel 7.

9.2. De algemeen secretaris zorgt voor publikatie van de groslijst in de eerst volgende uitgave van het partij-organ na de samenstelling door het hoofdbestuur.

9.3. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld, tenzij:

1. het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld;
2. in bijzondere gevallen; dan is het hoofdbestuur bevoegd in het ontwerp als bedoeld in artikel 11.1 onder 3 ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld.

Artikel 10:

Technisch advies

10.1. In de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het hoofdbestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies.

Voor genoemd advies is gebaseerd op de daartoe gegeven mogelijkheid, neergelegd in artikel H 2 van de Kieswet, tot inlevering van één gelijkkluidende lijst, behoudens de laatste vijf plaatsen, voor alle rijkskieskringen bij het hoofdstembureau (kieskring 12) te 's-Gravenhage.

10.2. Het onder 10.1 genoemde technisch advies houdt ten minste in:

1. aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
2. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar landelijke voorkeur zal worden gerangschikt;
3. wijze van spreiding over de 19 lijstdelen van de kandidaten voor de laatste vijf plaatsen;
4. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

10.3. De artikelen 47.3 en 47.5/6 van het huishoudelijk reglement zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 11:

Ontwerp en adviezen van het hoofdbestuur

11.1. Vier weken voor het tijdstip van publicatie van de beschrijvingsbrief voor de algemene vergadering die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het hoofdbestuur op:

1. het technisch advies met inachtneming van artikel 10.1;
2. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
3. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst gelet op het overleg genoemd in artikel 27.3 van de statuten;
4. de toelichting op het ontwerp onder 3 genoemd met onder meer motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

11.2. Het hoofdbestuur publiceert de beschrijvingsbrief, waarin opgenomen de in artikel 10.1 en 11.1 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tien weken voor het tijdstip waarop de algemene vergadering genoemd in artikel 16 wordt gehouden, in het partij-orgaan.

Artikel 12:

Wijzigingsvoorstellen afdelingen en centrales inzake volgorde kandidatenlijst

12.1. De ledenvergaderingen van de afdelingen en de centralevergaderingen van de centrales hebben gedurende een termijn van vier weken na het tijdstip van publicatie in artikel 11.2 genoemd het recht wijzigingsvoorstellen inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen.

12.2. Het bestuur van elke afdeling of centrale kan na de in artikel 11.2 bedoelde publicatie inzake de volgorde van de kandidatenlijst een afdelings c.q. centralevergadering bijeenroepen waarop een wijzigingsvoorstel kan worden vastgesteld.

12.3. De afdelingen en centrales hebben ieder afzonderlijk de mogelijkheid zoveel wijzigingsvoorstellen in te dienen als er plaatsen zijn op de kandidatenlijst.

12.4. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst met inachtneming van het gestelde in artikel 15.7.

12.5. De ledenvergadering van de afdeling kan op de vergadering, in artikel 12.2 genoemd, afgevaardigden en hun plaatsvervangers benoemen naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering; bij ontbreken van deze benoeming wordt een afdeling vertegenwoordigd door de in de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling benoemde afgevaardigde(n) of zijn (hun) plaatsvervanger(s).

12.6. Het door de ledenvergadering c.q. centralevergadering van een afdeling c.q. centrale vastgestelde wijzigingsvoorstel wordt toegezonden aan de algemeen secretaris, met gebruikmaking van een door het hoofdbestuur vastgesteld model, vòòr een tijdstip gelegen zes weken voor aanvang van de in artikel 16 bedoelde algemene vergadering.

12.7. Het hoofdbestuur publiceert de wijzigingsvoorstellen in het partij-orgaan ten laatste vier weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 13: **Partijraad**

13.1. De partijraad komt bijeen tegen een tijdstip, door het hoofdbestuur te bepalen, dat gelegen is ten minste twee weken voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

13.2. De partijraad adviseert het hoofdbestuur inzake:

1. het in artikel 10 bedoelde technisch advies;
2. het in artikel 11.1 onder 2 bedoelde advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie;
3. het in artikel 11.1 onder 3 bedoelde ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
4. de in artikel 12.1 ingediende wijzigingsvoorstellen.

13.3. Binnen een week na de in artikel 13.1 voorgeschreven bijeenkomst kan het hoofdbestuur eveneens wijzigings- voorstellen doen inzake de volgorde van de kandidatenlijst. Deze wijzigingsvoorstellen worden door de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering overeenkomstig artikel 15 behandeld. Voornoemde wijzigingsvoorstellen worden toegezonden aan de besturen van afdelingen en centrales die zorgdragen voor het in bezit stellen van voornoemde stukken aan de afgevaardigde(n) en zijn (hun) plaatsvervanger(s) naar de in artikel 16 voorgeschreven algemene vergadering.

Artikel 14: **Stemrecht in de algemene vergadering**

Met betrekking tot de benoeming van afgevaardigden en de overdracht van de vertegenwoordiging van een afdeling geldt, dat een afgevaardigde in de algemene vergadering als bedoeld in artikel 16 ten hoogste vijftien stemmen namens ten hoogste zes afdelingen mag uitbrengen.

Artikel 15:

Verloop van de algemene vergadering

15.1. In de ingevolge artikel 16 te houden vergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het eventueel aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.

15.2. Uitsluitend de schriftelijke wijzigingsvoorstellen ingevolge de artikelen 12 en 13.3, eventueel aangevuld met de mondelinge voordracht genoemd in artikel 15.7, worden in stemming gebracht aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur.

15.3. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van het in artikel 11.1 onder 3 genoemde ontwerp van het hoofdbestuur, te besluiten overeenkomstig artikel 76 en de overige artikelen van hoofdstuk XIV van het huishoudelijk reglement met uitsluiting van artikel 76.3 van voornoemd reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

15.4. Als de algemene vergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het hoofdbestuur schuift de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden op; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

15.5. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een plaats volgende op de kandidatenlijst.

15.6. Een wijzigingsvoorstel genoemd in de artikelen 12 en 13.3 kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend. Een zelfde recht komt toe aan de voorzitter, of hij die hem vervangt, van de desbetreffende kamercentrale ten aanzien van het door die centrale ingediende wijzigingsvoorstel. Een zelfde recht komt eveneens toe aan het hoofdbestuur ten aanzien van het door dat hoofdbestuur ingediende wijzigingsvoorstel.

15.7. De afgevaardigde van een afdeling, de voorzitter van een kamercentrale of hij die hem vervangt en het hoofdbestuur hebben het recht om een kandidaat, die bij een wijzigingsvoorstel van de desbetreffende afdeling c.q. kamercentrale c.q. het hoofdbestuur als vermeld in de artikelen 12.1 en 13.3 voor een bepaalde plaats is gekandideerd waarbij hij niet gesteld is, mondeling voor een volgende plaats op de kandidatenlijst voor te dragen.

15.8. De in artikel 12 bedoelde wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze ingevolge artikel 12.7 zijn gepubliceerd niet meer worden veranderd.

Artikel 16:

Definitieve kandidatenlijst

16.1. Het hoofdbestuur roept de algemene vergadering bijeen tegen een tijdstip gelegen ten minste vier weken voor de dag der kandidaatstelling als vastgesteld in artikel F 1 c.q. F 2 van de Kieswet.

16.2. Het hoofdbestuur nodigt degene(n) die na de voorafgaande verkiezing van leden van de Tweede Kamer voorzitter van de Tweede-Kamerfractie is (zijn geweest) uit voor de in artikel 16.1 vermelde vergadering ten einde daar inlichtingen te verstrekken.

16.3. Tot de algemene vergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het hoofdbestuur gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

16.4. Met inachtneming van het in de artikelen 9.3, 14 en 15 bepaalde stelt de vergadering vervolgens het (gewijzigde) technisch advies, de technische inrichting van de kandidatenlijst en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van landelijke voorkeur vast.

16.5. De algemene vergadering kan na overeenkomstig te hebben besloten over de bezetting van de plaatsen tot aan de laatste vijf plaatsen de beslissing over die resterende plaatsen op dit deel van de kandidatenlijst delegeren aan de centrale vergadering van de desbetreffende kamercentrale.

16.6. Het hoofdbestuur publiceert de door de algemene vergadering genomen besluiten in de op de algemene vergadering volgende uitgave van het partijorgaan; tevens brengt het deze besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld.

Artikel 17:
Schriftelijke bereidverklaring

17.1. Het hoofdbestuur vraagt aan een ieder die door de algemene vergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van ten minste een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.

17.2. Het hoofdbestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen.

17.3. Indien het hoofdbestuur van oordeel is, dat na het uitvallen van een kandidaat door schrapping als bedoeld in artikel 17.2 of door een andere oorzaak, kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, is het bevoegd de kandidatenlijst aldus te herzien.

17.4. Indien het hoofdbestuur in een in artikel 17.3 bedoeld geval van oordeel is dat niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, zendt het onverwijld een voorstel tot verandering van de kandidatenlijst aan de algemene vergadering, onder bijeenroeping van de algemene vergadering op een termijn van ten minste zeven dagen; de algemene vergadering heeft dan de bevoegdheid de kandidatenlijst te herzien, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten van de in artikel 16 vermelde algemene vergadering.

Artikel 18:
Inlevering kandidatenlijst(en)

18.1. De algemeen secretaris is belast met het verzamelen van de ingevolge artikel H 9 van de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

18.2. De door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger draagt zorg voor de indiening van de kandidatenlijsten alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijsten een lijstencombinatie zoals bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet.

Artikel 19:
Afwijkingen van de procedure

19.1. Indien een lid van oordeel is dat, ter zake van de kandidaatstelling voor leden van de Tweede Kamer, is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid een klacht indienen bij het hoofdbestuur; het hoofdbestuur draagt er voor zorg dat voornoemd lid in de gelegenheid wordt gesteld om op de in artikel 16 bedoelde vergadering zijn klacht mondeling naar voren te brengen waarna voornoemde vergadering uitspraak ter zake doet; een klacht moet worden ingediend binnen twee weken nadat het met de statuten en/of reglementen strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken voor de in artikel 16 bedoelde vergadering.

19.2. Overigens is het hoofdbestuur bevoegd een besluit, dat is genomen in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, geheel of ten dele nietig te verklaren.

Artikel 20:

Niet-periodieke verkiezing

20.1. In geval van ontbinding van de Tweede Kamer stelt het hoofdbestuur zo spoedig mogelijk de te volgen kandidaatstellingsprocedure vast; indien tijdsgebrek zulks nodig maakt met weglating van een of meer fasen en/of met bekorting van termijnen, maar overigens zoveel mogelijk overeenkomstig de bepalingen van dit reglement en met dien verstande dat de definitieve kandidatenlijst in elk geval wordt vastgesteld door de algemene vergadering.

20.2. Het hoofdbestuur geeft van de ingevolge artikel 20.1 vastgestelde kandidaatstellingsprocedure ten spoedigste kennis op de wijze als bedoeld in artikel 3.

Artikel 21:

Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement aanleiding geeft tot moeilijkheden, beslist en handelt het hoofdbestuur.

Het hoofdbestuur doet in de eerst volgende algemene vergadering mededeling van de beslissing c.q. handeling, met het verzoek aan de vergadering deze beslissing c.q. handeling achteraf goed te keuren.

N.B.

Ingevolge artikel F 1 van de Kieswet is bij een reguliere Tweede-Kamerverkiezing de dag van de kandidaatstelling bepaald op de dinsdag gelegen in de periode 18 t/m 24 januari; zo die verkiezing samenvalt met die voor de provinciale staten of de gemeenteraad wordt de dag van de kandidaatstelling bepaald op de dinsdag gelegen in de periode 22 t/m 28 maart. In 1994 zal zich dus deze laatste vermelde situatie voordoen. Ingevolge artikel F 2 van de Kieswet is bij een tussentijdse ontbinding van de Tweede Kamer de dag van de kandidaatstelling bepaald binnen een periode van veertig dagen na de dagtekening van het Koninklijk Besluit tot ontbinding.

De dag van de stemming is steeds de drieënveertigste dag na de kandidaatstellingsdag, tenzij de drieënveertigste dag na de kandidaatstelling 4 mei of Hemelvaartsdag is dan vindt de stemming op de tweeënveertigste dag plaats, zo die dag van stemming valt op 5 of 6 mei en tevens de dag voor Hemelvaartsdag is, dan vindt de stemming plaats op de vijftigste dag na de dag der kandidaatstelling (conform artikel J 1 van de Kieswet).

IV. Reglementen op de kandidaatstellingen/27-07-95

document: 29

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de provinciale staten van een provincie waarvan het gebied dat van één statenkieskring omvat (PSE)*

Vastgesteld door de 87ste algemene vergadering op 5 oktober 1991.

Artikel 1:

Begripsbepalingen

1.1. In dit reglement wordt verstaan onder:

1. statenfractie: de als zodanig gezamenlijk in de provinciale staten van een provincie optredende leden van de VVD;
2. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
3. algemeen secretaris: de algemeen secretaris van de VVD als vermeld in artikel 23.2 onder 4 dan wel in artikel 26 van de statuten;
4. provinciecentrale: een centrale welke gebied gelijk is aan dat van één provincie en één provinciale kieskring omvat;
5. bestuur: het bestuur van de provinciecentrale als vermeld onder 4;
6. commissie: het in artikel 5 omschreven orgaan;
7. technisch advies: het door de centralevergadering van een provinciecentrale ingevolge artikel 12 vastgestelde advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst;
8. plaats: een plaats op de kandidatenlijst welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies is omschreven;
9. kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst;
10. Kieswet: Wet van 28 september 1989, houdende nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet) en overige nadien vast te stellen wijzigingen.

1.2. Voor het overige gelden de begripsbepalingen als omschreven in artikel 2 van de statuten en in de Kieswet.

Artikel 2:

Provinciecentrale

In een provincie waarin één kamercentrale bestaat en die het gebied van een provinciale kieskring omvat treedt de betrokken kamercentrale op als provinciecentrale.

Artikel 3:

Bestuur

Het bestuur van een provinciecentrale als vermeld in artikel 2 is het bestuur van de betrokken kamercentrale.

Artikel 4:

Aankondiging kandidaatstellingsprocedure

4.1. Voor 1 maart voorafgaande aan het jaar waarin periodieke verkiezingen voor de provinciale staten zullen plaatsvinden, publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen in het partij-orgaan; het zendt aan de besturen van de afdelingen en centrales een gedetailleerde procedurebeschrijving, die voor leden kosteloos verkrijgbaar wordt gesteld.

4.2. Bij de in artikel 4.1 vermelde publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid voor 1 september aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat voor de provinciale staten van de provincie waarin hun woonplaats is gelegen.

Artikel 5:

Commissie

5.1. Het bestuur benoemt ten laatste vòòr 1 februari voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de provinciale staten zal plaatsvinden, een commissie uit de leden van de VVD in de betrokken provincie.
De secretaris van de provinciecentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.

5.2. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

5.3. De commissie brengt aan het bestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

5.4. Alvorens het oordeel als genoemd in artikel 5.3 uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de statenfractie in de betrokken provincie.

Artikel 6:

Overleg met de statenfractie

Het bestuur pleegt voor 16 mei overleg met de statenfractie over de komende verkiezing van de leden van de provinciale staten.

Artikel 7:

Zittende leden

7.1. Voor 16 juni vraagt de secretaris van de provinciecentrale aan de leden van de betrokken statenfractie voor 1 augustus schriftelijk hem te berichten of zij bereid zijn een kandidatuur in overweging te nemen.

7.2. Voor 16 augustus geeft de secretaris van de betrokken provinciecentrale aan de commissie en het bestuur kennis van de antwoorden die hij op de in artikel 7.1 omschreven vraag heeft ontvangen.

Artikel 8:

Voordracht van voorlopige kandidaten

8.1. Het bestuur van elke afdeling roept na de in artikel 4.2 vermelde kennisgeving een ledenvergadering bijeen tegen een tijdstip in de periode 1 t/m 9 september.

8.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die ingevolge artikel 4.2 aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de ledenvergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

8.3. Ook de commissie en het bestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen voor de provinciale staten van de betrokken provincie; artikel 9 is van overeenkomstige toepassing.

8.4. Een zittend lid dat de ingevolge artikel 7.1 gestelde vraag bevestigend heeft beantwoord is voorlopig kandidaat; artikel 9 is, behoudens de ondertekening van het gegevensformulier door de voorlopige kandidaat zelf, van overeenkomstige toepassing.

8.5. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopige kandidaat worden voorgedragen.

Artikel 9:

Gegevensformulieren

9.1. Binnen een week na de in artikel 8.1 vermelde ledenvergadering, brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de door de ledenvergadering overeenkomstig artikel 8.2 voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de secretaris van de provinciecentrale waartoe de afdeling behoort, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen lid van de provinciale staten is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken provinciale staten zal aanvaarden.

9.2. Bij de vaststelling van het in artikel 9.1 bedoelde model neemt het hoofdbestuur daarin ruimte op voor vermelding van o.a.:

- personalia, waaronder het huisadres;
- opleiding;
- aanvang van het huidige lidmaatschap van de VVD;
- een beperkt aantal gegevens betreffende de in de laatste tien jaren vervulde: werkkring, functies in de VVD en/of in andere politieke partij(en), functies in vertegenwoordigende lichamen en andere

- maatschappelijke activiteiten, alles met vermelding van begin- en eindjaar en wat de vertegenwoordigende lichamen betreft met vermelding van de politieke partij(en) waarvoor men zitting had;
- een zeker aantal onderwerpen waarnaar de belangstelling in het bijzonder uitgaat;
  - de verklaring van de voorlopige kandidaat bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken provinciale staten te zullen aanvaarden.

Artikel 10:

Uitsluiting van deelneming

10.1. Voorlopige kandidaten zijn van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling uitgesloten met ingang van de dag van dagtekening van hun bereidverklaring ingevolge artikel 7.1 onderscheidenlijk 9.1.

10.2. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring schriftelijk hebben ingetrokken.

Artikel 11:

Groslijst

11.1. Het bestuur stelt zo spoedig mogelijk na de in artikel 8.1 bedoelde ledenvergaderingen de groslijst van de voorlopige kandidaten samen. Welke lijst bevat de alfabetische opgave van de namen van voorlopige kandidaten met adres, geboortjaar, huidige werkkring of functie, het jaar van aanvang van het lidmaatschap van de VVD en voorts met de gegevens als voorkomend in het formulier als bedoeld in artikel 9.

11.2. De secretaris van de provinciecentrale zendt de groslijst voor 1 oktober aan de secretarissen van de afdelingen binnen het gebied van de betrokken provincie; in het partij-orgaan wordt gepubliceerd met vermelding van de adressen dat genoemde stukken voor leden op aanvraag kosteloos verkrijgbaar zijn bij de secretaris van de betrokken provinciecentrale. Indien door of vanwege de in het gebied van de provincie gevestigde kamercentrale een periodiek of mededelingenblad wordt uitgegeven, wordt de groslijst daarin voor 1 oktober gepubliceerd.

11.3. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld, tenzij

1. het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld;
2. in bijzondere gevallen; dan is het bestuur van de provinciecentrale bevoegd in het ontwerp als bedoeld in artikel 13.1 onder 3 ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld.

Artikel 12:

Technisch advies

12.1. In de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale, waarop de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld, wordt mede het voorstel van het bestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies.

Vornoemd advies is gebaseerd op artikel H 2 van de Kieswet.

12.2. Het onder 12.1 genoemde technisch advies houdt ten minste in:

1. aantal op de lijst te plaatsen kandidaten;
2. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar provinciale voorkeur zal worden gerangschikt;
3. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

12.3. De artikelen 47.3 en 47.5/6 van het huishoudelijk reglement zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 13:

Ontwerp en adviezen van het bestuur

13.1. Vier weken voor het tijdstip van verzending van de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het bestuur op:

1. het technisch advies met inachtneming van artikel 12.1;
2. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijst met door één of meer andere politieke partijen of groeperingen in te dienen lijsten;
3. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst;
4. de toelichting op het ontwerp onder 3 genoemd met onder meer motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

13.2. De secretaris van de provinciecentrale zendt de agenda waarin opgenomen de in artikel 11.1 en 13.1 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tenminste vier weken voor het tijdstip waarop de centralevergadering genoemd in artikel 16 wordt gehouden, naar de afdelingsbesturen.

Artikel 14:

Wijzigingsvoorstellen afdelingen inzake volgorde kandidatenlijst

14.1. De ledenvergaderingen van de afdelingen hebben gedurende een termijn van tenminste twee weken, na het tijdstip van verzending in artikel 13.2 genoemd, het recht wijzigingsvoorstellen inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen.

14.2. Het afdelingsbestuur kan na de in artikel 13.2 bedoelde verzending van de agenda met de volgorde van de kandidatenlijst een afdelingsvergadering bijeenroepen waarop een wijzigingsvoorstel kan worden vastgesteld.

14.3. De afdelingen hebben ieder afzonderlijk de mogelijkheid zoveel wijzigingsvoorstellen in te dienen als er plaatsen zijn op de kandidatenlijst.

14.4. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst met inachtneming van het gestelde in artikel 16.7.

14.5. De ledenvergadering van de afdeling kan op de vergadering, in artikel 14.2 genoemd, afgevaardigden en hun plaatsvervangers benoemen naar de in artikel 16 voorgeschreven centralevergadering; bij ontbreken van deze benoeming wordt een afdeling vertegenwoordigd door de in de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling benoemde afgevaardigde(n) of zijn (hun) plaatsvervanger(s).

14.6. Het door de ledenvergadering van een afdeling vastgestelde wijzigingsvoorstel wordt toegezonden aan de secretaris van de provinciecentrale, met gebruikmaking van een door het hoofdbestuur vastgesteld model, vòòr een tijdstip gelegen twee weken voor aanvang van de in artikel 16 bedoelde centralevergadering.

14.7. De secretaris van de provinciecentrale brengt de wijzigingsvoorstellen ter kennis van de afdelingsbesturen ten laatste een week voor de bijeenkomst van de in artikel 16 voorgeschreven centralevergadering.

Artikel 15:

Stemrecht in de centralevergadering

In de centralevergadering van een provinciecentrale wordt het stemrecht uitgeoefend op overeenkomstige wijze als is bepaald in de artikelen 24 en 49 van het huishoudelijk reglement juncto artikel 20 van de statuten; met betrekking tot de benoeming van afgevaardigden en de overdracht van de vertegenwoordiging van een afdeling geldt echter, dat een afgevaardigde in de centralevergadering van een provinciecentrale ten hoogste tien stemmen mag uitbrengen namens ten hoogste vier afdelingen.

Artikel 16:

Verloop van de centralevergadering

16.1. In de ingevolge artikel 17 te houden vergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.

16.2. Uitsluitend de schriftelijke wijzigingsvoorstellen ingevolge de artikelen 12 en 13.3, eventueel aangevuld met de mondelinge voordracht genoemd in artikel 16.7, worden in stemming gebracht aan de hand van het in artikel 13.1 genoemde ontwerp van het bestuur.

16.3. De kandidatenlijst wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van het

in artikel 13.1 genoemde ontwerp van het bestuur, te besluiten overeenkomstig artikel 76 en de overige artikelen van hoofdstuk XIV van het huishoudelijk reglement met uitsluiting van artikel 76.3 van voornoemd reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

16.4. Als de centralevergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het bestuur van de provinciecentrale kan de centralevergadering besluiten dat de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden opschuiven; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

16.5. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een plaats volgende op de kandidatenlijst.

16.6. Een wijzigingsvoorstel genoemd in artikel 14 kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend.

16.7. De afgevaardigde van een afdeling heeft het recht om een kandidaat, die bij een wijzigingsvoorstel van de desbetreffende afdeling als vermeld in de artikel 14 voor een bepaalde plaats is gekandideerd waarbij hij niet gesteld is, mondeling voor een volgende plaats op de kandidatenlijst voor te dragen.

16.8. De in artikel 14 bedoelde wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze ingevolge artikel 14.7 ter kennis zijn gebracht niet meer worden veranderd.

Artikel 17:

Definitieve kandidatenlijst

17.1. Het bestuur roept de centralevergadering bijeen tegen een tijdstip gelegen ten minste vier weken voor de dag der kandidaatstelling als vastgesteld in artikel F 1 onder I van de Kieswet.

17.2. Het bestuur nodigt degene(n) die na de voorafgaande verkiezing van leden van de provinciale staten voorzitter van de betrokken statenfractie is (zijn geweest) uit voor de in artikel 17.1 vermelde vergadering ten einde daar inlichtingen te verstrekken.

17.3. Tot de centralevergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het bestuur van de provinciecentrale gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

17.4. Met inachtneming van het in de artikelen 11, 15 en 16 bepaalde stelt de vergadering vervolgens het technisch advies, de technische inrichting van de kandidatenlijst en de in te dienen kandidatenlijst naar volgorde van provinciale voorkeur vast.

17.5. Het bestuur brengt de door de centralevergadering genomen besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld en van de besturen van de betrokken afdelingen.

Artikel 18:

Schriftelijke bereidverklaring

18.1. Het bestuur vraagt aan een ieder die door de centralevergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van ten minste een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.

18.2. Het bestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen.

18.3. Indien het bestuur van oordeel is, dat na het uitvallen van een kandidaat door schrapping als bedoeld in artikel 18.2 of door een andere oorzaak, kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, is het bevoegd de kandidatenlijst aldus te herzien.

18.4. Indien het bestuur in een in artikel 18.3 bedoeld geval van oordeel is dat niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, zendt het onverwijld een voorstel tot verandering van de kandidatenlijst aan de centralevergadering, onder bijeenroeping van de centralevergadering op een termijn van ten minste zeven dagen; de centralevergadering heeft dan de bevoegdheid de kandidatenlijst te herzien, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten van de in artikel 17 vermelde centralevergadering.

Artikel 19:

Inlevering kandidatenlijst

19.1. De secretaris van de provinciecentrale is belast met het verzamelen van de ingevolge artikel H 9 van de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

19.2. De secretaris van de provinciecentrale draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet.

Artikel 20:

Afwijkingen van de procedure

20.1. Indien een lid van een afdeling van oordeel is dat in de provincie waarin deze afdeling is gelegen, in strijd is gehandeld met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid ter zake een klacht

indienen bij het hoofdbestuur; ten aanzien van een in dit reglement voorgeschreven ledenvergadering of centralevergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest, doch overigens slechts aan diegenen die op de groslijst zijn vermeld en aan hen die tevoren bericht van verhindering hebben gezonden of verstek hebben moeten laten gaan door procedurefouten of overmacht; een klacht moet worden ingediend binnen twee weken nadat het met de statuten en/of reglementen strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de in artikel 17 bedoelde vergadering.

20.2. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat voor of tijdens een ledenvergadering of een centralevergadering in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement, of dit reglement is gehandeld en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien niet in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement zou zijn gehandeld, is het bevoegd de afdeling of de centrale op te dragen het verzuim te herstellen en/of opnieuw een ledenvergadering of een centralevergadering uit te schrijven.

20.3. In het in artikel 20.2 vermelde geval is het hoofdbestuur bevoegd de termijn waarop de vergadering dient te worden bijeengeroepen in te korten, termijnen waarbinnen de vergadering krachtens dit reglement gehouden had moeten worden te overschrijden en in de leiding van de vergadering te voorzien.

20.4. Voorts is het hoofdbestuur bevoegd een besluit dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement is genomen, geheel of ten dele nietig te verklaren.

Artikel 21:

Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, beslist en handelt het hoofdbestuur.

N.B. de dag van de kandidaatstelling is de dinsdag in de periode 18 t/m 24 januari.

De dag van de stemming is de drieënveertigste dag van de kandidaatstelling. Indien deze dag 4 mei of de dag voor Hemelvaartsdag is, vindt de stemming plaats op de tweeënveertigste dag. Echter indien de drieënveertigste dag na de kandidaatstelling 5 of 6 mei en tevens de dag voor Hemelvaartsdag is, vindt de stemming plaats op de vijftigste dag.

(bij de vermelding van deze data is er van uitgegaan dat statenverkiezingen niet plaatsvinden in schrikkeljaren).

* (Thans: Drenthe, Flevoland, Friesland, Groningen, Utrecht en Zeeland)

Artikel F1 onder 1 uit de Kieswet:
Het tijdstip van de kandidaatstelling

1. De kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, provinciale staten en de gemeenteraad vindt plaats op de dinsdag in de periode van 18 tot en met 24 januari.

Artikel H2 uit de Kieswet:

1. Bij een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk provinciale staten van een provincie die uit met dan één kieskring bestaat kan, indien in alle kieskringen aan de verkiezing wordt deelgenomen met kandidatenlijsten waarop meer dan dertig namen van kandidaten zijn geplaatst en waarvan behoudens ten hoogste de laatste vijf, de namen dezelfde zijn en in dezelfde volgorde zijn geplaatst, worden volstaan met inlevering bij één hoofdstembureau. Voor zover het kandidatenlijsten betreft waarop alle kandidaten dezelfde zijn en in dezelfde volgorde zijn geplaatst, kan voor kandidatenlijsten van politieke groeperingen wier aanduiding was geplaatst boven een kandidatenlijst waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk provinciale staten, een of meer zetels zijn toegekend, worden volstaan met inlevering van één lijst bij één hoofdstembureau. Het bepaalde in de vorige volzinnen is mede van toepassing ten aanzien van samenvoeging van aanduidingen van twee of meer groeperingen.
2. De in het eerste lid bedoelde inlevering geschiedt bij het hoofdstembureau van kieskring 12 ('s-Gravenhage), indien het betreft een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, en bij het hoofdstembureau van de kieskring waarin de gemeente is gelegen waar de vergadering van de staten wordt gehouden, indien het betreft een verkiezing van de leden van provinciale staten. Voor de toepassing van de artikelen H 11 en I 10, tweede lid, wordt deze inlevering geacht te hebben plaatsgevonden in alle kieskringen.

Artikel H9 van de Kieswet:

1. Bij de lijst wordt overgelegd een schriftelijke verklaring van iedere daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling op deze lijst.
2. Een overgelegde verklaring van instemming kan niet worden ingetrokken.
3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld waar en wanneer de formulieren voor de verklaringen van instemming, kosteloos, voor de kiezers verkrijgbaar zijn. Bij ministeriële regeling wordt voor het formulier een model vastgesteld.
4. Indien de kandidaat zich buiten Nederland bevindt, is de verklaring niet aan enig formulier gebonden en kan zij ook telegrafisch of per telex geschieden.

Artikel 110 van de Kieswet:

1. Op de dag van de kandidaatstelling, tussen negen en zeventien uur, kunnen kandidatenlijsten van verschillende politieke groeperingen tot een lijstencombinatie worden verbonden door inlevering bij het centraal stembureau van een daartoe strekkende schriftelijke gemeenschappelijke verklaring van de op de lijsten vermelde gemachtigden.
2. Zodanige verbinding kan slechts worden aangebracht:
  - a. tussen politieke groeperingen waarvan de aanduiding ten behoeve van de desbetreffende verkiezing is geregistreerd en die in alle kieskringen een lijst hebben ingediend;
  - b. indien de combinatie betrekking heeft op alle in de onderscheidene kieskringen vanwege een groepering ingediende lijsten en
  - c. indien de combinatie in alle kieskringen geschiedt met dezelfde groepering of groeperingen.
3. Het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder a, is mede van toepassing ten aanzien van samenvoeging van aanduidingen van twee of meer groeperingen, indien de aldus gevormde aanduiding voorkomt op alle vanwege die groeperingen ingediende lijsten.
4. Bij ministeriële regeling wordt voor de in het eerste lid bedoelde verklaring een model vastgelegd.

IV. Reglementen op de kandidaatstellingen/27-07-95

document: 30

Reglement op de kandidaatstelling voor leden van de provinciale staten van een provincie waarvan het gebied dat van meer dan één statenkieskring omvat (PSM)*

Artikel 1:

Begripsbepalingen

1.1. In dit reglement wordt verstaan onder:

1. statenfractie: de als zodanig gezamenlijk in de provinciale staten van een provincie optredende leden van de VVD;
2. hoofdbestuur: het hoofdbestuur van de VVD als vermeld in artikel 23.1 van de statuten;
3. algemeen secretaris: de algemeen secretaris van de VVD als vermeld in artikel 23.2 onder 4 dan wel in artikel 26 van de statuten;
4. provinciecentrale: een centrale welke gebied gelijk is aan dat van één provincie en meer dan één provinciale kieskring omvat;
5. bestuur: het bestuur van de provinciecentrale als vermeld onder 4;
6. statencentrale: een centrale welke gebied gelijk is aan dat van één provinciale kieskring;
7. onderbestuur: het bestuur van de statencentrale als vermeld onder 6;
8. commissie: het in artikel 6 omschreven orgaan;
9. technisch advies: het door de centralevergadering van een provinciecentrale ingevolge artikel 13 vastgestelde advies over de technische inrichting van de kandidatenlijst(en);
10. plaats: een plaats op de kandidatenlijst(en) welke zoveel plaatsen telt als in het technisch advies is omschreven;
11. kandidaat: een lid van de VVD dat schriftelijk heeft verklaard een kandidatuur in overweging te willen nemen voor een plaats op de kandidatenlijst(en);
12. lijstdelen: het onderste gedeelte van een voor alle statenkieskringen gelijklopende lijst met meer dan dertig kandidaten waarop de laatste vijf plaatsen verschillend kunnen zijn ingevolge artikel H 2 van de Kieswet;
13. Kieswet: Wet van 28 september 1989, houdende nieuwe bepalingen inzake het kiesrecht en de verkiezingen (Kieswet) en overige nadien vast te stellen wijzigingen.

1.2. Voor het overige gelden de begripsbepalingen als omschreven in artikel 2 van de statuten en in de Kieswet.

Artikel 2:

Provinciecentrale

2.1. In een provincie die het gebied van meer dan één provinciale kieskring omvat en waarin meer dan een kamercentrale bestaat treden deze centrales tezamen op als provinciecentrale.

2.2. In een provincie waarin slechts één kamercentrale bestaat is deze centrale tevens provinciecentrale.

Artikel 3:
Bestuur

3.1. Het bestuur, van een provinciecentrale als vermeld in artikel 2.1, wordt voor 1 januari van het jaar voorafgaand aan dat waarin de periodieke verkiezing voor de leden van de provinciale staten zal plaatsvinden benoemd door en uit de besturen van de kamercentrales in de betrokken provincie, waarbij iedere kamercentrale tenminste door één bestuurslid is vertegenwoordigd. Onderling wordt geregeld de verdeling van de functies en van de verschillende taken. De kosten van de provinciecentrale worden in overleg omgeslagen over de betrokken kamercentrales.

3.2. Het bestuur, van een provinciecentrale als vermeld in artikel 2.2, is het bestuur van de kamercentrale.

Artikel 4:
Statencentrale

4.1. Voor een statencentrale welker gebied dat van meer dan één ondercentrale omvat, draagt het bestuur ervoor zorg dat het onderbestuur wordt gevormd op een wijze die wordt overgelaten aan de centralevergadering van de provinciecentrale.

4.2. In een statencentrale welker gebied gelijk is aan dat van één ondercentrale is het bestuur van de ondercentrale tevens onderbestuur.

Artikel 5:
Aankondiging kandidaatstellingsprocedure

5.1. Voor 1 maart voorafgaande aan het jaar waarin periodieke verkiezingen voor de provinciale staten zullen plaatsvinden, publiceert het hoofdbestuur de voor de kandidaatstellingsprocedure geldende termijnen en tijdstippen in het partij-orgaan; het zendt aan de besturen van de afdelingen en centrales een gedetailleerde procedurebeschrijving, die voor leden kosteloos verkrijgbaar wordt gesteld.

5.2. Bij de in artikel 5.1 vermelde publicatie geeft het hoofdbestuur aan de leden kennis van hun bevoegdheid voor 1 september aan het bestuur van hun afdeling namen te noemen van personen die zij wensen voor te dragen als voorlopige kandidaat voor de provinciale staten van de provincie waarin hun woonplaats is gelegen.

Artikel 6:
Commissie

6.1. Het bestuur benoemt ten laatste vòòr 1 februari voorafgaande aan het jaar waarin een periodieke verkiezing van de leden van de provinciale staten zal plaatsvinden, een commissie uit de leden van de VVD in de betrokken provincie.
De secretaris van de provinciecentrale voorziet in het secretariaat van de commissie.

6.2. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid benoembaar tot lid van de commissie mits dat lid schriftelijk onherroepelijk verklaart geen voorlopige kandidatuur voor een plaats op de kandidatenlijst te zullen aanvaarden.

6.3. De commissie brengt aan het bestuur een gemotiveerd oordeel uit over de voorlopige kandidaten.

6.4. Alvorens het oordeel als genoemd in artikel 6.3 uit te brengen wint de commissie het advies in van de voorzitter van de statenfractie in de betrokken provincie.

Artikel 7:

Overleg met de statenfractie

Het bestuur pleegt voor 16 mei overleg met de statenfractie over de komende verkiezing van de leden van de provinciale staten.

Artikel 8:

Zittende leden

8.1. Voor 16 juni vraagt de secretaris van de provinciecentrale aan de leden van de betrokken statenfractie voor 1 augustus schriftelijk hem te berichten of zij bereid zijn een kandidatuur in overweging te nemen.

8.2. Voor 16 augustus geeft de secretaris van de betrokken provinciecentrale aan de commissie en het bestuur kennis van de antwoorden die hij op de in artikel 8.1 omschreven vraag heeft ontvangen.

Artikel 9:

Voordracht van voorlopige kandidaten

9.1. Het bestuur van elke afdeling roept na de in artikel 5.2 vermelde kennisgeving een ledenvergadering bijeen tegen een tijdstip in de periode 1 t/m 9 september.

9.2. Na te hebben kennisgenomen van de namen die ingevolge artikel 4.2 aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd, besluit deze ledenvergadering welke voorlopige kandidaten zij wenst voor te dragen; de ledenvergadering kan als voorlopige kandidaten ook personen voordragen die niet tevoren aan het bestuur van de afdeling zijn genoemd.

9.3. Ook de commissie en het bestuur zijn bevoegd voorlopige kandidaten voor te dragen voor de provinciale staten van de betrokken provincie; artikel 10 is van overeenkomstige toepassing.

9.4. Een zittend lid dat de ingevolge artikel 8.1 gestelde vraag bevestigend heeft beantwoord is voorlopig kandidaat; artikel 10 is, behoudens de ondertekening van het gegevensformulier door de voorlopige kandidaat zelf, van overeenkomstige toepassing.

9.5. Alleen leden van de VVD kunnen als voorlopige kandidaat worden voorgedragen.

Artikel 10:

Gegevensformulieren

10.1. Binnen een week na de in artikel 9.1 vermelde ledenvergadering, brengt het bestuur van elke afdeling de namen van de door de ledenvergadering overeenkomstig artikel 9.2 voorgedragen voorlopige kandidaten ter kennis van de secretaris van de provinciecentrale waartoe de afdeling behoort, met gebruikmaking en door volledige invulling van formulieren volgens een door het hoofdbestuur vast te stellen model; elk formulier behoort te zijn ondertekend door de voorzitter of de secretaris van de afdeling alsmede, indien de voorlopige kandidaat geen lid van de provinciale staten is, door de voorlopige kandidaat zelf; de voorlopige kandidaat dient tevens te verklaren dat hij bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken provinciale staten zal aanvaarden.

10.2. Bij de vaststelling van het in artikel 10.1 bedoelde model neemt het hoofdbestuur daarin ruimte op voor vermelding van o.a.:

- personalia, waaronder het huisadres;
- opleiding;
- aanvang van het huidige lidmaatschap van de VVD;
- een beperkt aantal gegevens betreffende de in de laatste tien jaren vervulde: werkkring, functies in de VVD en/of in andere politieke partij(en), functies in vertegenwoordigende lichamen en andere maatschappelijke activiteiten, alles met vermelding van begin- en eindjaar en wat de vertegenwoordigende lichamen betreft met vermelding van de politieke partij(en) waarvoor men zitting had;
- een zeker aantal onderwerpen waarnaar de belangstelling in het bijzonder uitgaat;
- de verklaring van de voorlopige kandidaat bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken provinciale staten te zullen aanvaarden.

Artikel 11:

Uitsluiting van deelneming

11.1. Voorlopige kandidaten zijn van elke deelneming aan de voorbereiding van de kandidaatstelling uitgesloten met ingang van de dag van dagtekening van hun bereidverklaring ingevolge artikel 8.1 onderscheidenlijk 10.1.

11.2. De uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring schriftelijk hebben ingetrokken.

Artikel 12:

Groslijst

12.1. Het bestuur stelt zo spoedig mogelijk na de in artikel 9.1 bedoelde ledenvergaderingen de groslijst van de voorlopige kandidaten samen. Welke lijst bevat de alfabetische opgave van de namen van voorlopige kandidaten met adres, geboortejaar, huidige werkkring of functie, het jaar van aanvang van het

lidmaatschap van de VVD en voorts met de gegevens als voorkomend in het formulier als bedoeld in artikel 10.

12.2. De secretaris van de provinciecentrale zendt de groslijst voor 1 oktober aan de secretarissen van de afdelingen en de statencentrales binnen het gebied van de betrokken provincie; in het partij-orgaan wordt gepubliceerd met vermelding van de adressen dat genoemde stukken voor leden op aanvraag kosteloos verkrijgbaar zijn bij de secretaris van de betrokken provinciecentrale. Indien door of vanwege de in het gebied van de provincie gevestigde kamercentrale(s) een periodiek of mededelingenblad wordt uitgegeven, wordt de groslijst daarin voor 1 oktober gepubliceerd.

12.3. Voor een kandidatuur komen slechts leden van de VVD in aanmerking die in de groslijst zijn vermeld, tenzij

1. het technisch advies de bepaling bevat, dat voor plaatsen ook andere leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld;
2. in bijzondere gevallen; dan is het bestuur van de provinciecentrale bevoegd in het ontwerp als bedoeld in artikel 14.1 onder 3 ook namen op te nemen van leden van de VVD die niet in de groslijst zijn vermeld.

Artikel 13:

Technisch advies

13.1. In de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale, waarop de kandidatenlijst(en) definitief word(t)(en) vastgesteld, wordt mede het voorstel van het bestuur vermeld met betrekking tot een technisch advies. Voornoemd advies kan gebaseerd zijn op artikel H 2 van de Kieswet.

13.2. Het onder 13.1 genoemde technisch advies houdt ten minste in:

1. aantal op de lijst(en) te plaatsen kandidaten;
2. totaal aantal voorlopige kandidaten dat naar provinciale voorkeur zal worden gerangschikt;
3. aantal in te dienen lijsten zo deze niet gelijklopend zijn;
4. al dan niet de mogelijkheid de lijstdelen bij gelijklopende lijst ingevolge artikel H 2 van de Kieswet verschillend te doen zijn;
5. al dan niet de mogelijkheid, dat leden van de VVD kandidaat kunnen worden gesteld die niet in de groslijst zijn vermeld.

13.3. De artikelen 47.3 en 47.5/6 van het huishoudelijk reglement zijn zoveel mogelijk van overeenkomstige toepassing.

Artikel 14:

Ontwerp en adviezen van het bestuur

14.1. Vier weken voor het tijdstip van verzending van de agenda voor de centralevergadering van de provinciecentrale die beslist over de definitieve kandidatenlijst maakt het bestuur op:

1. het technisch advies met inachtneming van artikel 13.1;
2. het advies inzake al dan niet aangaan van een lijstencombinatie als bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet, door verbinding van de in te dienen kandidatenlijsten met door één of meer andere politieke partijen

- of groeperingen in te dienen lijsten;
3. het ontwerp van de in te dienen kandidatenlijst(en);
  4. de toelichting op het ontwerp onder 3 genoemd met onder meer motivering inzake opneming in het ontwerp van een kandidaat die niet in de groslijst is vermeld en inzake die kandidaat die als zittend lid niet in het ontwerp is opgenomen.

14.2. De secretaris van de provinciecentrale zendt de agenda waarin opgenomen de in artikel 12.1 en 14.1 vermelde stukken, zo spoedig mogelijk, doch uiterlijk tenminste vier weken voor het tijdstip waarop de centralevergadering genoemd in artikel 17 wordt gehouden, naar de afdelingsbesturen en de onderbesturen.

Artikel 15:

Wijzigingsvoorstellen afdelingen en statencentrales inzake volgorde kandidatenlijst

15.1. De ledenvergaderingen van de afdelingen en de centralevergaderingen van de statencentrales hebben gedurende een termijn van tenminste twee weken, na het tijdstip van verzending in artikel 14.2 genoemd, het recht wijzigingsvoorstellen inzake de volgorde van de kandidatenlijst in te dienen.

15.2. Het afdelingsbestuur en het onderbestuur kan na de in artikel 14.2 bedoelde verzending van de agenda met de volgorde van de kandidatenlijst een afdelingsvergadering c.q. centralevergadering bijeenroepen waarop een wijzigingsvoorstel kan worden vastgesteld.

15.3. De afdelingen en de statencentrales hebben ieder afzonderlijk de mogelijkheid zoveel wijzigingsvoorstellen in te dienen als er plaatsen zijn op de kandidatenlijst(en).

15.4. Een wijzigingsvoorstel dient betrekking te hebben op de vervulling van één plaats op de kandidatenlijst(en) met inachtneming van het gestelde in artikel 17.7.

15.5. De ledenvergadering van de afdeling kan op de vergadering, in artikel 15.2 genoemd, afgevaardigden en hun plaatsvervangers benoemen naar de in artikel 17 voorgeschreven centralevergadering; bij ontbreken van deze benoeming wordt een afdeling vertegenwoordigd door de in de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling benoemde afgevaardigde(n) of zijn (hun) plaatsvervanger(s).

15.6. Het door de ledenvergadering c.q. centralevergadering van een afdeling c.q. statencentrale vastgestelde wijzigingsvoorstel wordt toegezonden aan de secretaris van de provinciecentrale, met gebruikmaking van een door het hoofdbestuur vastgesteld model, vòòr een tijdstip gelegen twee weken voor aanvang van de in artikel 17 bedoelde centralevergadering.

15.7. De secretaris van de provinciecentrale brengt de wijzigingsvoorstellen ter kennis van de afdelingsbesturen en de onderbesturen ten laatste een week voor de bijeenkomst van de in artikel 17 voorgeschreven centralevergadering.

Artikel 16:

Stemrecht in een centralevergadering

In de centralevergadering van een provinciecentrale c.q. statencentrale wordt het stemrecht uitgeoefend op overeenkomstige wijze als is bepaald in de artikelen 24 en 49 van het huishoudelijk reglement juncto artikel 20 van de statuten; met betrekking tot de benoeming van afgevaardigden en de overdracht van de vertegenwoordiging van een afdeling geldt echter, dat een afgevaardigde in de centralevergadering van een provinciecentrale ten hoogste tien stemmen mag uitbrengen namens ten hoogste vier afdelingen.

Artikel 17:

Verloop van de centralevergadering van de provinciecentrale

17.1. In de ingevolge artikel 18 te houden vergadering wordt, voordat de beraadslagingen en stemmingen over elke plaats achtereenvolgens aan de orde komen, eerst gelegenheid gegeven voor het houden van algemene beschouwingen, ook over het aan de vergadering voorgelegde advies of voorstel en de daaraan ten grondslag liggende gegevens, benevens over eventueel ingekomen stukken.

17.2. Uitsluitend de schriftelijke wijzigingsvoorstellen ingevolge de artikelen 13 en 14.3, eventueel aangevuld met de mondelinge voordracht genoemd in artikel 17.7, worden in stemming gebracht aan de hand van het in artikel 14.1 genoemde ontwerp van het bestuur.

17.3. De kandidatenlijst(en) wordt samengesteld door over elke plaats, achtereenvolgens van de eerste tot en met de laatste plaats, aan de hand van het in artikel 14.1 genoemde ontwerp van het bestuur, te besluiten overeenkomstig artikel 76 en de overige artikelen van hoofdstuk XIV van het huishoudelijk reglement met uitsluiting van artikel 76.3 van voornoemd reglement; tijdens de stemmingen over een bepaalde plaats wordt niet meer beraadslaagd.

17.4. Als de centralevergadering een andere kandidaat stelt voor een bepaalde plaats dan is voorgesteld in het ontwerp van het bestuur van de provinciecentrale kan de centralevergadering besluiten dat de oorspronkelijk voor die plaats voorgestelde kandidaat en degenen die in voornoemd ontwerp op hem/haar volgen, allen een plaats naar beneden opschuiven; daarna worden de beraadslagingen en de stemmingen met inachtneming van het genomen besluit hervat, te beginnen met de plaats, volgende op die waarvoor de vergadering een andere kandidaat heeft gesteld dan was voorgesteld.

17.5. Een wijzigingsvoorstel, inhoudende de naam van een kandidaat voor een bepaalde plaats die reeds op de kandidatenlijst is geplaatst, wordt niet meer in de beraadslaging en besluitvorming betrokken voor een plaats volgende op de kandidatenlijst.

17.6. Een wijzigingsvoorstel genoemd in artikel 15 kan tijdens de beraadslagingen worden ingetrokken door de afgevaardigde(n) van de desbetreffende afdeling c.q. het onderbestuur van de desbetreffende statencentrale die voornoemd wijzigingsvoorstel heeft ingediend.

17.7. De afgevaardigde van een afdeling c.q. het onderbestuur heeft het recht om een kandidaat, die bij een wijzigingsvoorstel van de desbetreffende afdeling c.q. statencentrale als vermeld in artikel 15 voor een bepaalde plaats is gekandideerd waarbij hij niet gesteld is, mondeling voor een volgende plaats op de kandidatenlijst voor te dragen.

17.8. De in artikel 15 bedoelde wijzigingsvoorstellen kunnen, nadat deze ingevolge artikel 15.7 ter kennis zijn gebracht niet meer worden veranderd.

Artikel 18:

Definitieve kandidatenlijst

18.1. Het bestuur roept de centralevergadering bijeen tegen een tijdstip gelegen ten minste vier weken voor de dag der kandidaatstelling als vastgesteld in artikel F 1 onder 1 van de Kieswet.

18.2. Het bestuur nodigt degene(n) die na de voorafgaande verkiezing van leden van de provinciale staten voorzitter van de betrokken statenfractie is (zijn geweest) uit voor de in artikel 18.1 vermelde vergadering ten einde daar inlichtingen te verstrekken.

18.3. Tot de centralevergadering worden eerst de zittende leden die aan de door het bestuur van de provincialecentrale gezonden uitnodiging gevolg hebben gegeven, ieder afzonderlijk toegelaten en in de gelegenheid gesteld het woord te voeren en die inlichtingen te geven waar de vergadering om vraagt; telkens nadat dit is geschied verlaat de betrokkene de vergadering.

18.4. Met inachtneming van het in de artikelen 12, 16 en 17 bepaalde stelt de vergadering vervolgens het technisch advies, de technische inrichting van de kandidatenlijst(en) en de in te dienen kandidatenlijst(en) naar volgorde van provinciale voorkeur vast.

18.5. Het bestuur brengt de door de centralevergadering genomen besluiten ter kennis van de zittende leden die zich kandidaat hebben gesteld en van de besturen van de betrokken afdelingen en onderbesturen.

Artikel 19:

Schriftelijke bereidverklaring

19.1. Het bestuur vraagt aan een ieder die door de centralevergadering kandidaat is gesteld, binnen een termijn van ten minste een week schriftelijk te verklaren dat hij bereid is de hem toegekende plaats te aanvaarden.

19.2. Het bestuur kan namen van kandidaten die deze verklaring niet binnen de gestelde termijn ondertekend hebben ingezonden, van de kandidatenlijst schrappen.

19.3. Indien het bestuur van oordeel is, dat na het uitvallen van een kandidaat door schrapping als bedoeld in artikel 19.2 of door een andere oorzaak, kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, is het bevoegd de kandidatenlijst aldus te herzien.

19.4. Indien het bestuur in een in artikel 19.3 bedoeld geval van oordeel is dat niet kan worden volstaan met opschuiving van de kandidaten, zendt het onverwijld een voorstel tot verandering van de kandidatenlijst(en) aan de centralevergadering, onder bijeenroeping van de centralevergadering op een termijn van ten minste zeven dagen; de centralevergadering heeft dan de bevoegdheid de kandidatenlijst(en) te herzien, zoveel mogelijk met inachtneming van de besluiten van de in artikel 18 vermelde centralevergadering.

Artikel 20:

Inlevering kandidatenlijst(en)

20.1. De secretaris van de provinciecentrale is belast met het verzamelen van de ingevolge artikel H 9 van de Kieswet voorgeschreven verklaringen van instemming.

20.2. De secretaris van de provinciecentrale draagt met toestemming van de door het hoofdbestuur benoemde gemachtigde of diens plaatsvervanger zorg voor de indiening van de kandidatenlijst(en) alsmede - indien daartoe is besloten - tot verbinding van de lijst(en) tot een lijstencombinatie zoals bedoeld in artikel I 10 van de Kieswet.

Artikel 21:

Afwijkingen van de procedure

21.1. Indien een lid van een afdeling van oordeel is dat in de provincie waarin deze afdeling is gelegen, in strijd is gehandeld met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het hoofdbestuur; ten aanzien van een in dit reglement voorgeschreven ledenvergadering of centralevergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering bevoegd aanwezig zijn geweest, doch overigens slechts aan diegenen die op de groslijst zijn vermeld en aan hen die tevoren bericht van verhindering hebben gezonden of verstek hebben moeten laten gaan door procedurefouten of overmacht; een klacht moet worden ingediend binnen twee weken nadat het met de statuten en/of reglementen strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de in artikel 18 bedoelde vergadering.

21.2. Indien het hoofdbestuur van oordeel is dat voor of tijdens een ledenvergadering of een centralevergadering in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement, of dit reglement is gehandeld en dientengevolge de mogelijkheid aanwezig is dat een of meer besluiten in de betrokken vergadering anders hadden kunnen zijn indien niet in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement of dit reglement zou zijn gehandeld, is het bevoegd de afdeling of de centrale op te dragen het verzuim te herstellen en/of opnieuw een ledenvergadering of een centralevergadering uit te schrijven.

21.3. In het in artikel 21.2 vermelde geval is het hoofdbestuur bevoegd de termijn waarop de vergadering dient te worden bijeengeroepen in te korten, termijnen waarbinnen de vergadering krachtens dit reglement gehouden had

moeten worden te overschrijden en in de leiding van de vergadering te voorzien.

21.4. Voorts is het hoofdbestuur bevoegd een besluit dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of dit reglement is genomen, geheel of ten dele nietig te verklaren.

Artikel 22:

Onvoorziene gevallen

In gevallen waarin dit reglement niet voorziet of waarin de toepassing van dit reglement tot moeilijkheden aanleiding geeft, beslist en handelt het hoofdbestuur.

N.B. de dag van de kandidaatstelling is de dinsdag in de periode 18 t/m 24 januari.

De dag van de stemming is de drieënveertigste dag van de kandidaatstelling. Indien deze dag 4 mei of de dag voor Hemelvaartsdag is, vindt de stemming plaats op de tweeënveertigste dag. Echter indien de drieënveertigste dag na de kandidaatstelling 5 of 6 mei en tevens de dag voor Hemelvaartsdag is, vindt de stemming plaats op de vijftigste dag.

(bij de vermelding van deze data is er van uitgegaan dat statenverkiezingen niet plaatsvinden in schrikkeljaren).

Vastgesteld door de 87ste
algemene vergadering op
5 oktober 1991.

* (Thans: Gelderland, Limburg, Noord-Brabant, Noord-Holland, Overijssel en Zuid-Holland)

Artikel F1 onder 1 uit de Kieswet:

Het tijdstip van de kandidaatstelling

1. De kandidaatstelling voor de verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, provinciale staten en de gemeenteraad vindt plaats op de dinsdag in de periode van 18 tot en met 24 januari.

Artikel H2 uit de Kieswet:

1. Bij een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk provinciale staten van een provincie die uit met dan één kieskring bestaat kan, indien in alle kieskringen aan de verkiezing wordt deelgenomen met kandidatenlijsten waarop meer dan dertig namen van kandidaten zijn geplaatst en waarvan behoudens ten hoogste de laatste vijf, de namen dezelfde zijn en in dezelfde volgorde zijn geplaatst, worden volstaan met inlevering bij één hoofdstembureau. Voor zover het kandidatenlijsten betreft waarop alle kandidaten dezelfde zijn en in dezelfde volgorde zijn geplaatst, kan voor

kandidatenlijsten van politieke groeperingen wier aanduiding was geplaatst boven een kandidatenlijst waaraan bij de laatstgehouden verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, onderscheidenlijk provinciale staten, een of meer zetels zijn toegekend, worden volstaan met inlevering van één lijst bij één hoofdstembureau. Het bepaalde in de vorige volzinnen is mede van toepassing ten aanzien van samenvoeging van aanduidingen van twee of meer groeperingen.

2. De in het eerste lid bedoelde inlevering geschiedt bij het hoofdstembureau van kieskring 12 ('s-Gravenhage), indien het betreft een verkiezing van de leden van de Tweede Kamer, en bij het hoofdstembureau van de kieskring waarin de gemeente is gelegen waar de vergadering van de staten wordt gehouden, indien het betreft een verkiezing van de leden van provinciale staten. Voor de toepassing van de artikelen H 11 en I 10, tweede lid, wordt deze inlevering geacht te hebben plaatsgevonden in alle kieskringen.

Artikel H9 van de Kieswet:

1. Bij de lijst wordt overgelegd een schriftelijke verklaring van iedere daarop voorkomende kandidaat dat hij instemt met zijn kandidaatstelling op deze lijst.
2. Een overgelegde verklaring van instemming kan niet worden ingetrokken.
3. Bij algemene maatregel van bestuur wordt geregeld waar en wanneer de formulieren voor de verklaringen van instemming, kosteloos, voor de kiezers verkrijgbaar zijn. Bij ministeriële regeling wordt voor het formulier een model vastgesteld.
4. Indien de kandidaat zich buiten Nederland bevindt, is de verklaring niet aan enig formulier gebonden en kan zij ook telegrafisch of per telex geschieden.

Artikel I10 van de Kieswet:

1. Op de dag van de kandidaatstelling, tussen negen en zeventien uur, kunnen kandidatenlijsten van verschillende politieke groeperingen tot een lijstencombinatie worden verbonden door inlevering bij het centraal stembureau van een daartoe strekkende schriftelijke gemeenschappelijke verklaring van de op de lijsten vermelde gemachtigden.
2. Zodanige verbinding kan slechts worden aangebracht:
  - a. tussen politieke groeperingen waarvan de aanduiding ten behoeve van de desbetreffende verkiezing is geregistreerd en die in alle kieskringen een lijst hebben ingediend;
  - b. indien de combinatie betrekking heeft op alle in de onderscheidene kieskringen vanwege een groepering ingediende lijsten en
  - c. indien de combinatie in alle kieskringen geschiedt met dezelfde groepering of groeperingen.

3. Het bepaalde in het tweede lid, aanhef en onder a, is mede van toepassing ten aanzien van samenvoeging van aanduidingen van twee of meer groeperingen, indien de aldus gevormde aanduiding voorkomt op alle vanwege die groeperingen ingediende lijsten.
4. Bij ministeriële regeling wordt voor de in het eerste lid bedoelde verklaring een model vastgelegd.

IV. **Reglementen op de kandidaatstellingen/27 juli 1995**
document: 31
Richtlijnen voor de kandidaatstelling voor leden van de
gemeenteraden (GR)

Vastgesteld door de 88ste algemene vergadering op 23 november 1992.

Inleiding

Deze richtlijnen hebben de status van een reglement dat overeenkomstig artikel 22 van de statuten van de VVD is vastgesteld door de 87ste algemene vergadering op 5 oktober 1991.

Artikel 1
Algemeen

- 1.1. De begrippen die in deze richtlijnen worden gebruikt zijn terug te vinden in de statuten en het huishoudelijk reglement van de VVD en in de Kieswet van 28 september 1989. Begrippen die uitsluitend worden toegepast bij hantering van deze richtlijnen worden afzonderlijk omschreven.
- 1.2. De richtlijnen gaan uit van het feitelijk gegeven dat er verschillen zijn tussen de procedurele handelingen van grote en kleine afdelingen, tussen afdelingen die één gemeente of meer dan één gemeente omvatten en tussen afdelingen waarbij de meerderheid van de bestuursleden zich kandidaat stelt en afdelingen waarbij een minderheid van de bestuursleden zich kandidaat stelt.
- 1.3.
  1. Een grote afdeling is een afdeling met tenminste 75 leden.
  2. Een kleine afdeling is een afdeling met maximaal 50 leden.
  3. Bij een afdeling met tenminste 51 en maximaal 74 leden dient door de jaarlijkse ledenvergadering te worden vastgesteld tot welke categorie de afdeling behoort.
- 1.4.
  1. Voor een kleine afdeling die één gemeente omvat en waarbij tenminste drie bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 2 en 7 t/m 10.
  2. Voor een kleine afdeling die één gemeente omvat en waarbij minder dan drie bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 2 en 6 t/m 10.
  3. Voor een kleine afdeling die meer dan één gemeente omvat en waarbij tenminste drie bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 3 en 7 t/m 10.
  4. Voor een kleine afdeling die meer dan één gemeente omvat en waarbij minder dan drie bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 3 en 6 t/m 10.

5. Voor een grote afdeling die één gemeente omvat en waarbij tenminste vijf bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 4 en 7 t/m 10.
  6. Voor een grote afdeling die één gemeente omvat en waarbij minder dan vijf bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 4 en 6 t/m 10.
  7. Voor een grote afdeling die meer dan één gemeente omvat en waarbij tenminste vijf bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 5 en 7 t/m 10.
  8. Voor een grote afdeling die meer dan één gemeente omvat en waarbij minder dan vijf bestuursleden geen kandidaat zijn gelden de artikelen 1, 5 t/m 10.
- 1.5. Het hoofdbestuur publiceert in Vrijheid en Democratie vòòr 1 februari van het jaar, dat voorafgaat aan het jaar waarin de periodieke verkiezingen plaatsvinden, de kandidaatstellingsprocedure met de geldende termijnen en tijdstippen en het roept tevens de leden op aan het bestuur van hun afdeling voor 1 oktober namen te noemen van mogelijke kandidaten.
  - 1.6. Daar waar in een gemeente VVD-leden zitting hebben in de raad, overlegt het bestuur van de betrokken afdeling voor 1 april met deze leden over de komende raadsverkiezingen en over de mogelijke deelname als voorlopige kandidaat.
Het bestuur van een afdeling kan voor 1 april een commissie instellenter voorbereiding van de kandidaatstelling. In die commissie zullen geen toekomstige voorlopige kandidaten plaatsnemen. De commissie zal een gemotiveerd oordeel geven over alle voorlopige kandidaten die door de leden en het bestuur van de afdeling zijn voorgedragen. Ook de commissie kan voorlopige kandidaten voordragen.
  - 1.7. Het bestuur van een afdeling beraadslaagt vervolgens voor 1 april of in de binnen zijn gebied gelegen gemeente(n) aan de verkiezingen al dan niet wordt deelgenomen en zo zulks mogelijk is met een eigen VVD-lijst of met een lijst in samenwerking met (een) andere politieke partij(en). Het voorstel van het bestuur wordt aan de jaarlijkse ledenvergadering van de afdeling ter besluitvorming voorgelegd. Voordat de ledenvergadering het besluit neemt dient het bestuur van een kleine afdeling advies te vragen aan het bestuur van de ondercentrale waartoe de afdeling behoort en geeft het bestuur van een grote afdeling kennis van het voorstel aan het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort.
Het bestuur van de afdeling deelt vervolgens uiterlijk 1 juni het besluit van de jaarlijkse ledenvergadering mede aan de zittende VVD-fractie(s) of indien er een samenwerkingsverband is met (een) andere politieke partij(en) aan de VVD-leden die deel uitmaken van (een) samenwerkende fractie(s).

- 1.8. Voorlopige kandidaten mogen, afgezien van het bepaalde in de artikelen 2.4, 3.4, 4.5 en 5.5 niet deelnemen aan activiteiten in het kader van de kandidaatstellings- procedure vanaf het tijdstip waarop zij schriftelijk hun voorlopige kandidatuur hebben bevestigd. Voor 15 oktober dienen alle voorlopige kandidaten deze bevestiging te hebben ondertekend. De ondertekening houdt in dat bij verkiezing en/of plaatsvervulling op een later tijdstip de voorlopige kandidaat wel dan niet zitting neemt in de raad, behoudens persoonlijke omstandigheden die het zittingnemen belemmeren.
Deze uitsluiting vervalt voor degenen, die hun bereidverklaring schriftelijk hebben ingetrokken en voorts voor degenen die bij de ondertekening van hun bereidverklaring hebben verklaard bij verkiezing of plaatsvervulling de benoeming tot lid van de betrokken gemeenteraad niet te zullen aanvaarden.
- 1.9. Alleen leden van de VVD kunnen zich laten kandideren. Het tijdstip van de aanvang van hun lidmaatschap dient gelegen te zijn voor 1 september van het jaar dat aan het jaar waarin de periodieke verkiezing plaatsvindt, voorafgaat.
- 1.10. Het bestuur van een afdeling stelt tussen 15 en 22 oktober een alfabetische lijst van voorlopige kandidaten op; deze lijst die de groslijst wordt genoemd wordt voor 1 november toegezonden aan de leden van de afdeling en/of zo mogelijk gepubliceerd in het mededelingenblad van de afdeling als de afdeling een dergelijke periodiek uitgeeft.
- 1.11. Het bestuur van een afdeling is verplicht om uitgaande van de groslijst een voorstel voor de kandidatenlijst op te stellen. Dit voorstel wordt het ontwerp genoemd. In dit ontwerp dienen de door het bestuur aan de ledenvergadering voor te stellen voorlopige kandidaten genummerd gerangschikt te zijn naar volgorde van voorkeur van het bestuur van de afdeling. Het aantal plaatsen bedraagt ingevolge de Kieswet maximaal dertig.
Het bestuur van een afdeling kan met een geringer aantal volstaan. Zo dit het geval is, dient het afdelingsbestuur deze handelwijze schriftelijk gemotiveerd onder de aandacht te brengen van de leden van de afdeling.

Artikel 2

Kleine afdeling, één gemeente

- 2.1. Het bestuur van de afdeling stelt, als besloten is om aan de verkiezingen deel te nemen, een ontwerp van de voorlopige kandidatenlijst op. Alle leden worden voor 1 november, doch tenminste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering, schriftelijk geïnformeerd over het ontwerp.
- 2.2. De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst met (een) andere politieke partij(en) wordt gehouden tussen 1 november en 20 november.

- 2.3. Deze kandidaatstellingsvergadering is toegankelijk voor alle leden van de afdeling. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemming mogen uitsluitend die leden deelnemen die voorkomen op de ledenlijst van 1 juli en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente.
- 2.4. Voorlopige kandidaten hebben toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen mits de jaarlijkse ledenvergadering daartoe heeft besloten en zij voldoen aan de voorwaarden onder 2.3 vermeld.
- 2.5. De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 7 voorgeschreven stemprocedure.

Artikel 3

Kleine afdeling, meer dan één gemeente

- 3.1. Het bestuur van de afdeling stelt, als besloten is aan de verkiezing in een of meer gemeenten deel te nemen, het (de) ontwerp(en) van de voorlopige kandidatenlijst(en) op.
Alle leden worden voor 1 november, doch tenminste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering, schriftelijk geïnformeerd over het (de) ontwerp(en).
- 3.2. De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst(en) definitief word(t)(en) vastgesteld en/of waarin definitief wordt vastgesteld welke voorlopige kandidaten zullen voorkomen op de lijst(en) met (een) andere politieke partij(en), wordt gehouden tussen 1 november en 20 november.
- 3.3. Deze kandidaatstellingsvergadering is toegankelijk voor alle leden van de afdeling. Zij hebben het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen. Aan de stemmingen mogen uitsluitend die leden deelnemen die voorkomen op de ledenlijst van 1 juli en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waarvoor de kandidaatstelling geldt.
- 3.4. Voorlopige kandidaten hebben toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen aan de beraadslagingen en de stemmingen deelnemen mits de jaarlijkse ledenvergadering daartoe heeft besloten en zij voldoen aan de voorwaarden onder 3.3 vermeld.
- 3.5. De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het (de) ontwerp(en) van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst(en) definitief vast, onder toepassing van de in artikel 7 voorgeschreven stemprocedure.
De vaststelling geschiedt voor iedere betrokken gemeente afzonderlijk.

Artikel 4

Grote afdeling, één gemeente

- 4.1. Het bestuur van de afdeling kan voor 1 april de commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling, als vermeld in artikel 1.6, instellen.
De commissie brengt aan het bestuur van de afdeling in een advies een gemotiveerd oordeel uit over nieuwe en zittende kandidaten.
- 4.2. Het bestuur van de afdeling stelt vervolgens een ontwerp van de voorlopige kandidatenlijst vast. Alle leden worden voor 1 november, doch tenminste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering, schriftelijk geïnformeerd over het ontwerp.
- 4.3. De ledenvergadering waarin de kandidatenlijst definitief wordt vastgesteld wordt gehouden tussen 1 november en 20 november.
- 4.4. Deze kandidaatstellingsvergadering is uitsluitend toegankelijk voor die leden van de afdeling die op 1 juli lid zijn van de VVD en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente. Zij hebben zowel het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen als dat zij gerechtigd zijn hun stem uit te brengen.
- 4.5. Voorlopige kandidaten hebben toegang tot de kandidaatstellingsvergadering en mogen aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen mits de jaarlijkse ledenvergadering daartoe heeft besloten en zij voldoen aan de voorwaarden onder 4.4 vermeld.
- 4.6. De kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 7 voorgeschreven stemprocedure.

Artikel 5

Grote afdeling, meer dan één gemeente

- 5.1. Het bestuur van de afdeling kan voor 1 april de commissie ter voorbereiding van de kandidaatstelling, als vermeld in artikel 1.6, instellen. De commissie brengt in een advies aan het bestuur van de afdeling een gemotiveerd oordeel uit over nieuwe en zittende kandidaten daarbij in acht nemend voor welke gemeente de kandidaatstelling geldt.
- 5.2. Het bestuur van de afdeling stelt vervolgens als besloten is aan de verkiezing in een of meer gemeenten deel te nemen, het (de) ontwerp(en) van de voorlopige kandidatenlijst(en) op. Alle leden worden voor 1 november, doch tenminste twee weken voor de kandidaatstellingsvergadering, schriftelijk geïnformeerd over het (de) ontwerp(en).

- 5.3. Voor elke gemeente binnen het gebied van de afdeling gelegen, waarin aan de raadsverkiezingen wordt deelgenomen, wordt een ledenvergadering gehouden tussen 1 november en 20 november om de definitieve kandidatenlijst vast te stellen.
- 5.4. Deze kandidaatstellingsvergadering is uitsluitend toegankelijk voor die leden van de afdeling die op 1 juli lid zijn van de VVD en die voor 1 november staan ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waarvoor de kandidaatstelling geldt. Zij hebben zowel het recht om aan de beraadslagingen deel te nemen als dat zij gerechtigd zijn hun stem uit te brengen.
Een kandidaatstellingsvergadering wordt voorgezeten door het bestuur van de afdeling waarbij die leden van het bestuur die niet zijn ingeschreven in het bevolkingsregister van de gemeente waarvoor de kandidaatstelling geldt wel toegang hebben met het recht aan de beraadslagingen deel te nemen; zij hebben echter niet het recht hun stem uit te brengen.
- 5.5. Voorlopige kandidaten hebben toegang tot een kandidaatstellingsvergadering waarop over hun definitieve kandidaatstelling wordt beslist en mogen aan de beraadslagingen en stemmingen deelnemen mits de jaarlijkse ledenvergadering daartoe een voor de desbetreffend gemeente geldend besluit heeft genomen en zij voldoen aan de voorwaarden onder 5.4. vermeld.
- 5.6. Een kandidaatstellingsvergadering stelt aan de hand van het ontwerp van het bestuur van de afdeling de kandidatenlijst definitief vast onder toepassing van de in artikel 7 voorgeschreven stemprocedure.

Artikel 6

Afdelingen die niet zelf de kandidaatstelling kunnen regelen

- 6.1. Het bestuur van een afdeling kan aan de jaarlijkse algemene vergadering het voorstel doen tot benoeming van een commissie die wordt belast met de taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen. Met uitzondering van aspirant-leden is ieder lid, behorend tot een in het gebied van de kamercentrale gelegen afdeling benoembaar tot lid van deze kandidaatstellingscommissie. Artikel 6.5 is van overeenkomstige toepassing.
- 6.2. Kleine afdelingen waarbij slechts twee of minder leden van het bestuur van de afdeling geen voorlopige kandidaat zijn en grote afdelingen waarbij slechts vier of minder leden van het bestuur van de afdeling geen voorlopige kandidaat zijn, dragen de taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen over aan hetzij het bestuur van de ondercentrale, hetzij het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort, tenzij een commissie conform artikel 6.1 is benoemd. Is een afdeling tevens kamercentrale of ondercentrale dan neemt het hoofdbestuur deze taken op zich.

- 6.3. Het bestuur van de betrokken kamercentrale of ondercentrale kan zijn uit de onder 6.2 genoemde taakstelling overdragen aan daartoe aangewezen leden van de VVD die woonachtig zijn binnen het gebied van de kamercentrale respectievelijk ondercentrale. Een zelfde bevoegdheid komt in voorkomend geval toe aan het hoofdbestuur.
- 6.4. Het bestuur van de betrokken kamercentrale of ondercentrale en in voorkomend geval het hoofdbestuur benoemt uit zijn midden een voorzitter, een secretaris en tenminste nog een lid die zich belasten met de taken die uit de kandidaatstellingsprocedure voortkomen. Worden de taken overgedragen aan leden buiten het bestuur van de betrokken kamercentrale of ondercentrale dan wordt overeenkomstig gehandeld.
- 6.5. De door een kamercentrale of ondercentrale en in voorkomend geval de door het hoofdbestuur benoemde leden, als onder 6.2 t/m 6.4 vermeld, hebben toegang tot de ledenvergadering die over de definitieve kandidaatstelling beslist. Eveneens hebben zij het recht aan de beraadslagingen deel te nemen. Zij hebben niet het recht aan de stemmingen deel te nemen tenzij zij op 1 juli lid zijn van de afdeling en voor 1 november ingeschreven staan in het bevolkingsregister van de betrokken gemeente.
- 6.6. In voorkomend geval is de secretaris onder 6.4 genoemd belast met de afhandeling van de procedure als voorgeschreven in artikel 8.

Artikel 7

Verloop van en stemmingen in de kandidaatstellingsvergadering

- 7.1. Bij stemmingen ten behoeve van het vaststellen van de definitieve kandidatenlijst(en) worden blanco en ongeldige uitgebrachte stemmen niet meegeteld bij het bepalen van de voor de stemming vereiste meerderheid.
- 7.2. Alvorens tot stemming over het ontwerp van het bestuur over te gaan wordt eerst gelegenheid gegeven aan de leden tot het houden van een algemene beschouwing. Voorlopige kandidaten mogen op uitnodiging van het bestuur en/of één of meerdere leden hun kandidatuur toelichten.
Als het tijdstip van de stemmingen is aangebroken mogen uitsluitend het bestuur en de leden, met uitzondering van de voorlopige kandidaten, de kandidatuur van een voor een bepaalde plaats voorgestelde kandidaat mondeling ondersteunen.
- 7.3. Over elke in het ontwerp van het bestuur van de afdeling voorkomende plaats wordt afzonderlijk besloten door middel van stemming.
- 7.4. Als geen andere voorlopige kandidaat voor een bepaalde plaats is voorgedragen dan wordt de in het ontwerp van het bestuur gestelde kandidaat door de vigerend voorzitter verkozen verklaard.

- 7.5. Indien voor een bepaalde plaats naast de voorlopige kandidaat, die in het ontwerp door het bestuur wordt voorgesteld, één of meer overige kandidaten door de leden mondeling in de ledenvergadering is (zijn) voorgedragen, vindt een eerste vrije stemming plaats waarbij ook de niet in de ledenvergadering voorgedragen voorlopige kandidaten bij de stemming kunnen worden betrokken, mits zij voorkomen in de groslijst.
- 7.6. De wijze van stemming is immer een schriftelijke waarbij op daartoe door het hoofdbestuur voorgeschreven stembriefjes de naam van de beoogde kandidaat wordt ingevuld. Ieder lid dat gerechtigd is zijn stem ter vergadering uit te brengen doet dit persoonlijk, waarbij zowel het stemmen bij volmacht als door middel van overdracht uitgesloten is.
- 7.7. Een kandidaat is door de ledenvergadering gesteld als hij de volstrekte meerderheid van de geldig uitgebrachte stemmen heeft verkregen.
1. Als bij een eerste stemming geen der voorlopige kandidaten de volstrekte meerderheid heeft behaald, vindt een tweede stemming plaats tussen de vier voorlopige kandidaten die de hoogste aantallen stemmen op zich verenigd hebben.
  2. Zijn bij de eerste stemming slechts op drie of vier voorlopige kandidaten stemmen uitgebracht dan vindt de tweede stemming plaats tussen de twee voorlopige kandidaten op wie de hoogste aantallen stemmen zijn uitgebracht.
  3. Indien bij de eerste stemming niet is uitgemaakt tussen welke voorlopige kandidaten moet worden overgestemd omdat een gelijk aantal stemmen op verschillende voorlopige kandidaten is uitgebracht, dan heeft nog een tussenstemming plaats om hierover te beslissen.
  4. Wanneer ook bij de tweede stemming, als het betreft een stemming tussen vier voorlopige kandidaten, geen der voorlopige kandidaten de volstrekte meerderheid heeft verkregen, vindt een derde stemming plaats tussen de twee voorlopige kandidaten die bij de tweede stemming de meeste stemmen hebben behaald.
  5. Indien bij een stemming of bij een tussenstemming tussen twee voorlopige kandidaten de stemmen staken beslist het lot.
- 7.8. Als een kandidaat voor een bepaalde plaats door de ledenvergadering is gesteld, vangt de kandidaatstelling voor de op de in het ontwerp volgende plaats aan. De ledenvergadering kan besluiten dat, als een door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaat niet door de ledenvergadering voor die bepaalde plaats is gesteld, de door het bestuur voorgestelde voorlopige kandidaten in het ontwerp één plaats naar beneden opschuiven.
- 7.9. De ledenvergadering kan besluiten de kandidaatstelling voor de plaatsen waarvan zij de kans op verkiezing of plaatsvervulling zeer gering acht over te dragen aan het bestuur van de afdeling.

Artikel 8

Inlevering van de lijsten

- 8.1. Het bestuur van de afdeling is nadat de kandidatenlijst definitief is vastgesteld belast met de administratieve afhandeling van de kandidaatstellingsprocedure waarbij de voorschriften, als neergelegd in de Kieswet, bepalend zijn.
- 8.2. Indien een kandidaat zich terugtrekt nadat de definitieve kandidaatstelling door de afdeling zich heeft voltrokken is het bestuur van de afdeling bevoegd om de lager geplaatste kandidaten een plaats naar boven op te schuiven.
Indien zich een bovenvermelde situatie voordoet, is het bestuur van de afdeling eveneens bevoegd om andere voorlopige kandidaten, die in de groslijst dienen voor te komen, aan de lijst toe te voegen, nadat alle door de ledenvergadering gestelde kandidaten naar boven zijn opgeschoven. Deze kandidaten verkrijgen hiermee dezelfde positie als degenen die door de ledenvergadering definitief kandidaat zijn gesteld.
- 8.3. Op de dag van de kandidaatstelling, die in de Kieswet bepaald is op de dinsdag in de periode 18 t/m 24 januari, worden door een kiezer die gerechtigd is om aan de verkiezing voor de desbetreffende gemeenteraad deel te nemen bij het Centraal Stembureau van de gemeente, (tussen negen en vijftien uur), ingeleverd:
  - de machtiging tot het plaatsen van de naam V.V.D. boven de lijst (art. G 3.1 van de Kieswet). Deze machtiging wordt verstrekt door de gevolmachtigde van de VVD die daartoe door het hoofdbestuur is benoemd;
  - de kandidatenlijst (art. H 3 van de Kieswet);
  - de verklaringen van instemming van iedere op de lijst voorkomende kandidaat (art. H 9 van de Kieswet).
- 8.4. Is de VVD nog niet in de raad vertegenwoordigd op de dag van de kandidaatstelling dan dient de kandidatenlijst (ingevolge art. H 4 van de Kieswet) door ten minste tien kiezers, die binnen de betrokken gemeente kiesgerechtigd zijn voor de verkiezing van leden van de raad van die gemeente, door middel van een handtekening op het formulier H 4 te worden ondersteund. Die ondersteuning dient overigens te geschieden binnen een termijn van zeven dagen voorafgaand aan de dag van de kandidaatstelling. De ondertekenaars mogen overigens geen lijsten van andere politieke partijen die aan de raadsverkiezingen deelnemen ondertekenen.
- 8.5. Is de VVD een samenwerkingsverband met (een) andere politieke partij(en) aangegaan dan wordt in plaats van de eerder genoemde machtiging G 3.1 de machtiging G 3.2 door de gevolmachtigde van de VVD aan het bestuur van de afdeling verstrekt.
- 8.6. De afdeling is bevoegd om naast de onder 5 genoemde mogelijkheid ook een lijstencombinatie met (een) andere politieke partij(en) aan te gaan. In dit geval dient art. I 10 van de Kieswet te worden gevolgd.

- 8.7. Als het bestuur van de afdeling niet tijdig voor de administratieve afhandeling zorg draagt, dan is het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort en in voorkomend geval het hoofdbestuur gerechtigd er voor te zorgen dat de werkzaamheden alsnog worden verricht.
- 8.8. De dag van de stemming is de drieënveertigste dag na de dag van de kandidaatstelling. Deze dag is bij een periodieke verkiezing de woensdag gelegen in de periode 2 t/m 8 maart.

Artikel 9

Afwijkingen van de procedure

- 9.1. Indien een lid van de afdeling van oordeel is dat in de gemeente, waarin hij in het bevolkingsregister is opgenomen, is gehandeld in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of deze richtlijnen, kan dat lid ter zake een klacht indienen bij het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort en in voorkomend geval het hoofdbestuur als de afdeling tevens kamercentrale is.
Ten aanzien van een vergadering van het bestuur van de afdeling of een ledenvergadering komt deze bevoegdheid toe aan allen die op de desbetreffende vergadering aanwezig zijn geweest en aan de voorlopige kandidaten die voorkomen op de groslijst. De klacht moet bij aangetekend schrijven, aan het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort of in voorkomend geval aan het hoofdbestuur, binnen twee weken worden ingediend nadat het strijdige feit zich heeft voorgedaan of het betrokken lid daarvan kennis heeft kunnen nemen, doch uiterlijk twee weken na de ledenvergadering waarop de kandidatenlijst definitief is vastgesteld.
- 9.2. Indien het bestuur van de kamercentrale en in voorkomend geval het hoofdbestuur van oordeel is dat gehandeld is in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of deze richtlijnen is het bevoegd het bestuur van de afdeling op te dragen het verzuim te herstellen en/of opnieuw een ledenvergadering uit te schrijven. Daarbij kan de datum van 20 november met drie weken worden overschreden en is het bestuur gerechtigd om de in het huishoudelijk reglement voorgeschreven termijn, waarbinnen de ledenvergadering dient te zijn aangekondigd, te bekorten.
- 9.3. Voorts is het bestuur van de kamercentrale en in voorkomend geval het hoofdbestuur bevoegd een besluit dat in strijd met de statuten, het huishoudelijk reglement en/of deze richtlijnen is opgenomen, geheel of ten dele nietig te verklaren.
- 9.4. Tegen een besluit door het bestuur van de kamercentrale waartoe de afdeling behoort en in voorkomend geval door het hoofdbestuur, is in het kader van deze kandidaatstellingsprocedure geen beroep mogelijk.

Artikel 10

Onvoorziene gevallen en niet-periodieke verkiezingen

- 10.1. In gevallen waarin deze richtlijnen niet voorzien of waarin de toepassing van deze richtlijnen tot moeilijkheden aanleiding geeft, beslist en handelt, na overleg met het bestuur van de afdeling en de betrokken kamercentrale, het hoofdbestuur.
- 10.2. In geval van andere dan periodieke verkiezingen, bijvoorbeeld na gemeentelijke herindeling, vindt de kandidaatstelling plaats zo veel mogelijk met inachtneming van deze richtlijnen, waarbij het hoofdbestuur, zodra de vermoedelijke dag van kandidaatstelling bekend is, de termijn vaststelt in overleg met het/de bestuur/besturen van de betrokken kamercentrale(s), gehoord de besturen van de betrokken afdelingen.